

De erstatningsretlige aspekter ved kommunernes sygedagpengeregres

Compensation aspects concerning recourse claims of sick pay made by Danish municipalities

af MARTIN FREY OLESEN

Specialet handler om de særlige erstatningsretlige aspekter ved kommunernes mulighed for at søge regres mod ansvarlig skadevolder for udbetalte sygedagpenge - med fokus på regreskravets karakter, udstrækning samt forældelse heraf.

Det fremgår af retspraksis for retsområdet, at den eksisterende retstilstand har været præget af et ganske kompliceret sammenspil mellem de erstatningsretlige og de socialretlige regler, og at bestemmelserne derved ikke har bragt klarhed over, hvad der gælder, og hvad der ikke gælder. Samtidig hermed har der, især i det seneste årti, været en markant stigning i sagsantallet inden for sygedagpengeregres. Denne øgede fokus på retsområdet samt regresadgangens fiskale karakter, har nødvendiggjort en nærmere undersøgelse som denne for at opnå en afklaring af retsstillingen. Derfor gennemgår afhandlingen lovgivningen og dens forarbejder samt teori og retspraksis for retsområdet.

Ud fra den gennemgæede undersøgelse i specialet er det herefter muligt at opstille generelle retningslinjer for kommunernes adgang til regres for udbetalte sygedagpenge.

Regreskravet må som udgangspunkt betragtes som et afledt krav, men i flere henseender må det dog behandles som et selvstændigt krav. På trods af henvisningen til "de erstatningsretlige betingelser" i lovteksten synes der alene at henvises til betingelsen om et ansvarsgrundlag for skadevolderen - hvilket giver flere modifikationer i relation til den tidligere opfattelse af, at regreskravet må anses som fuldt ud afledt af skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Det forældelsesmæssige aspekt af regreskravet synes derimod at følge skadelidtes erstatningskrav for tabt arbejdsfortjeneste, og undersøgelsen har vist, at der ikke gælder et princip om successiv forældelse af regreskravet.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INTRODUKTION	3
1.1	Emnet for afhandlingen.....	3
1.2	Metode	4
1.3	Struktur.....	4
1.4	Kilder og afgrænsning.....	5
2.	REGRESKRAVETS KARAKTER	7
2.1	Indledning	7
2.2	Analyse.....	8
2.2.1	Loven og dens forarbejder	8
2.2.1.1	Erstatningsansvarslovens § 17, stk. 1, 3. pkt.	8
2.2.2	Sygedagpengelovens § 78.....	9

2.2.3	Socialministeriets vejledninger om regres for sygedagpenge.....	10
2.2.4	Afgørelser og teori	11
2.2.4.1	Ansvarlig skadevolder, særligt om arbejdsgiver.....	11
2.2.4.2	Kravets afledte karakter	13
2.2.4.3	Konsekvenser for kommunernes regreskrav.....	16
2.2.4.3.1	Spørgsmålet om egen skyld	17
2.2.4.3.2	Aftaler mellem skadelidte og skadevolder.....	18
2.2.4.3.3	Aftaler om erstatning pr. kulance og skævdeling af erstatningsposterne.....	18
2.2.4.4	Tabskrav.....	20
2.2.4.5	Tabsbegrænsningspligt.....	21
2.3	Delkonklusion	21
3.	REGRESKRAVETS UDSTRÆKNING	27
3.1	Indledning	27
3.2	Analyse.....	27
3.2.1	Begyndelsestidspunkt for udbetaling af sygedagpenge	27
3.2.2	Stoptidspunkter	28
3.2.2.1	Erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 1. pkt.	30
3.2.2.2	Erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt.	31
3.2.2.3	Erstatningsansvarslovens § 5	33
3.2.2.4	Afbrudt sygeperiode.....	34
3.3	Delkonklusion	36
4.	FORÆLDELSE AF REGRESKRAVET.....	37
4.1	Indledning	37
4.2	Analyse.....	38
4.2.1	Loven og dens forarbejder	38
4.2.2	Socialministeriets skrivelse om forsikringssekskabernes orienteringspligt.....	39
4.2.3	Afgørelser og teori	40
4.2.4	Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt	40
4.2.4.1	Successiv forældelse	44
4.2.5	Forældelsesfristens længde	46
4.2.5.1	Tillægsfrister	47
4.2.5.2	Suspensionsaftale	50
4.2.5.3	Forsikringssekskabernes orienteringspligt.....	52
4.2.6	Afbrydelse af forældelsesfristen	52
4.3	Delkonklusion	55
5.	KONKLUSION	56
6.	PERSPEKTIVERING.....	58
7.	LITTERATURFORTEGNELSE	60
8.	AFGØRELSESREGISTER	63
8.1	Ugeskrift for Retsvæsen (UfR)	63
8.2	Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling (FED)	63
8.3	Andre domme.....	63
8.4	Norsk ret.....	63

9.	LOVGIVNING & LOVFORSLAG	64
9.1	Lovgivning	64
9.2	Lovforslag	64
9.3	Betænkninger	64
9.4	Udtalelser	64
10.	ANDRE KILDER	65
10.1	Generelle vejledninger	65
10.2	Karnovs Lovsamling	65
11.	FORKORTELSER	66
11.1	Love	66
11.2	Andre	66
12.	BILAG	67
12.1	A – Dom afsagt af Højesteret den 3. marts 2003 i sag nr. 151/2001	67
12.2	B – Dom afsagt af Vestre Landsret den 9. august 2011 i sag nr. B-2569-09	69
12.3	C – Dom afsagt af Højesteret den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012	96

1. INTRODUKTION

1.1 Emnet for afhandlingen

Regres er i formueretligt henseende et begreb, som anvendes for et krav på godtgørelse for et givent beløb, som er betalt på andres vegne. Således betegner et regreskrav muligheden for en tilbageførsel af en pengesum, som retligt tilkommer den hidtil betalende part i eksempelvis en erstatningssag. Herefter følger det som et helt almindeligt obligationsretligt princip, at regres ofte anvendes som kanaliseringsredskab - men på hvilket grundlag regreskrav hviler, er ikke altid lige klart.¹

Efter de almindelige erstatningsretlige regler ville regres mod skadevolder betinges af en ansvarspådragende handling fra skadevolder samt et dokumenteret tab for den regressøgende part.² I personskadesager synes man dog tilbageholdende med at basere regreskravet på et erstatningsgrundlag ud fra synspunktet om, at kun den umiddelbare skadelidte kan kræve erstatning – i stedet må et regreskrav mod skadevolder hvile på almindelige eller lovbestemte regler for regres.^{3 4}

I dansk ret må der formentlig formodes at gælde et almindeligt princip for regres, hvorpå den part, der har afholdt en udgift, som rettelig burde have været afholdt af en anden part, som hovedregel må have mulighed for at søge regres hos den erstatningsansvarlige.⁵ I hvert fald synes litteraturen at antage et sådant princip, som i sidste ende placerer udgiften

¹ Ulfbeck, s. 24

² Eyben & Isager, s. 23 ff.

³ Eyben & Isager, s. 326

⁴ Vinding Kruse s. 290

⁵ Gomard: 4. del, s. 50

hos den part, som den endeligt bør tilfalde. Princippet er dog langt fra klart, og det er ikke altid åbenlyst, hvilken part en udgift endeligt bør tilfalde.⁶ Klart er det dog, at dette almindelige princip er fraveget i relation til muligheden for at søge regres for sociale ydelser. EAL § 17, stk. 1, 1. pkt. anviser således, at den, som har afholdt en social ydelse, som hovedregel er afskåret fra at rette et regreskrav mod en eventuel ansvarlig skadevolder. Bestemmelsen i EAL § 17, stk. 1 er oprindeligt foreslået af Erstatningslovudvalget i Bet I⁷ og Bet II⁸, og det fremgår af forarbejderne til loven, at regresretten antages at være uden økonomisk betydning for så vidt angår regres for sociale ydelser. Endvidere fremgår det af forslaget til bestemmelsen, at udvalget fandt det rimeligt at fordele udgifterne ved det sociale sikringssystem på samfundets grupper af medlemmer efter generelle kriterier – således at de ikke alene bæres af den enkelte ansvarlige skadevolder.⁹ Bestemmelsen i EAL § 17 fastslår, i hvilket omfang der er regres mod erstatningsansvarlige, såfremt der som følge af skaden tilkommer skadelidte ydelser fra tredjemand.

Som undtagelse til hovedreglen opregnes i EAL § 17, stk. 1, 3. pkt. kommunernes mulighed for regres for sygedagpenge, hvorefter sygedagpengeydelse efter lov om dagpenge ved sygdom og fødsel kan danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige. I overensstemmelse med ovenstående, åbner muligheden for sygedagpengeregres for kommunerne en række erstatningsretlige problemstillinger, som ikke umiddelbart synes afklaret ud fra lovgivningen eller den juridiske litteratur. Grundlaget for regreskrav i dansk erstatningsret rejser indledende en række spørgsmål for emnet, hvormed regreskravets karakter, og især forældelsesaspektet, bliver fremtrædende i sager vedrørende sygedagpengeregres.

Det er således målet for denne afhandling at belyse denne undtagelses betydning for adgangen til sygedagpengeregres for kommunerne herunder at belyse de erstatningsretlige aspekter, som bestemmelsen i særdeleshed har medført. Det fremgår af retspraksis for området, at den eksisterende retstilstand har været præget af et ganske kompliceret samspil mellem de erstatningsretlige og de socialretlige regler. Endvidere synes reglerne for sygedagpengeregres at være baseret på en subrogationstankegang om, at en anden part indtræder i et eksisterende retsforhold – en tankegang som dog ikke helt er frigjort fra den erstatningsretlige.¹⁰

1.2 Metode

Afhandlingen anvender den almindelige retsdogmatiske metode ved beskrivelse, analyse og systematisering af gældende ret¹¹, under sparsom inddragelse af komparativ ret fra enkelte andre skandinaviske lande.

1.3 Struktur

Afhandlingens emne søges besvaret ved at inddele afhandlingen i tre dele, som afspejler en systematisering af de erstatningsretlige aspekter, som er opstået ved kommunernes mulighed for sygedagpengeregres. Herudover synes opdelingen af afhandlingen i de tre omtal-

⁶ Ulfbeck, s. 25

⁷ Betænkning 1973 nr. 679 om erstatning for tab ved personskaade og tab af forsøger (Bet. I)

⁸ Betænkning 1978 nr. 829 om lempelse af erstatningsansvar mv. (Bet. II).

⁹ Møller & Wiisbye, s. 368

¹⁰ Ulfbeck, s. 24

¹¹ Evald & Schaumburg-Müller, s. 210 ff.

te dele at skabe en sammenhæng, hvorved foregående afsnit muligvis kan udlede erstatningsretlige retningslinjer og holdepunkter for andre dele af sygedagpengeregressen.

Første del af afhandlingen omhandler regreskravets karakter, som det er hjemlet i Erstatningsansvarsloven og Sygedagpengeloven, herunder en række erstatningsretlige aspekter, som bestemmelserne giver anledning til. Anden del omhandler regreskravets udstrækning. Endelig undersøges forældelsesproblematikken i tredje del, før afhandlingen afsluttes med en samlet konklusion og perspektivering.

Afhandlingen er forsøgt struktureret ved en generel behandling af først bestemmelseernes ordlyd, dernæst en fortolkning af lovenes forarbejder og sidst en gennemgang af teori og retspraksis. I enkelte mindre afsnit er strukturen dog ændret, hvor det eksempelvis er fordelagtigt for den givne problemstilling først at belyse en kontradiktion i forarbejderne for dernæst at behandle ordlyden og teori samt retspraksis.

1.4 Kilder og afgrænsning

Kommunernes ret til at søge regres fra en ansvarlig skadevolder har været gældende siden den 1. januar 1996¹², men lovgrundlaget må ses i relation til tidligere gældende ret og retspraksis for erstatningsansvarsloven.

Erstatningsansvarsloven trådte i kraft den 1. oktober 1984, og dermed reguleredes et allerede i vidt omfang gældende princip i dansk erstatningsret om forbud mod tredjemands regreskrav på foranledningen af en personskade.¹³ Forbuddet blev kodificeret i EAL § 17, hvorefter sociale ydelser ikke kan danne grundlag for regres mod ansvarlig skadevolder. Men med dette regresforbud skabtes et hul i samspillet mellem de erstatningsretlige og de sociale retlige regler, derved skadevolder i flere sager opnåede en besparelse som resultat af, at skadelidtes krav på tabt arbejdsfortjeneste reduceredes med det beløb, som skadelidte modtog i sygedagpenge eller løn, jf. EAL § 2, stk. 2.¹⁴ Kommunernes regresret for udbetalte sygedagpenge blev indført ved *lov nr. 1110 af 20. december 1995*, med ikrafttræden den 1. januar 1996. Ved lovændringen bortfaldt muligheden for at opnå en egentlig besparelse, og dermed skete et historisk brud på dansk erstatningsrets forbud mod tredjemandsregres.¹⁵

Ved ændringen fik bestemmelsen følgende indhold, EAL § 17, stk.1, 3. pkt.:

"Sygedagpengeydelse efter denne lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel kan dog danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, § 39, stk. 2."

Ved samme lov blev der i dagpengeloven også foretaget en ændring i overensstemmelse med ovenstående, DPL § 39, stk. 2:

"Hvis en person modtager dagpenge fra kommunen, jf. §§ 4, 10 og 21, som følge af en lidelse, der er forvoldt af en ansvarlig skadevolder, kan kommunen gøre regres gældende mod skadevolderen for de udbetalte dagpenge."

¹² Lov nr. 1100 af 20. december 1995 - Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om erstatningsansvar (Regres for sygedagpengeydelse udbetalt af kommunen)

¹³ Møller & Wiisbye, s. XIX

¹⁴ Ravn & Nilsson, s. 34

¹⁵ Lenschow & Olsen, s. 6

Det fremgår af lovforslaget, at adgangen til kommunernes mulighed for sygedagpengeregres blev vedtaget af fiskale hensyn og fremsattes således i et forsøg på at nedbringe statens udgifter til sygedagpenge.¹⁶ Vigtigt er det derfor at have dette formål for øje ved en undersøgelse af retsområdet, særligt i relation til hvor vid adgangen til sygedagpengeregres bør fortolkes. Ligeledes bemærkes det, at lovforslaget ville indebære en ændring, set i forhold til den generelle retstilstand på området.¹⁷

Da forarbejderne til lovgivningen for reglerne om sygedagpengeregres ikke er særligt omfattende, søgte Socialministeriet først i 1996 at skabe en større afklaring på området for karakteren og udstrækningen af kommunernes sygedagpengeregres. I den tidligere gældende vejledning fra Socialministeriet¹⁸ blev det således beskrevet, at dagpengeregreskravet er et afledet krav, som er begrænset af og til den periode, hvor skadelidte selv har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til EAL § 2. I den nugældende vejledning, *Socialministeriets vejledning nr. 171 om regres for sygedagpenge af 28. september 2001*, er dette grundlag for regreskravets karakter gentaget.

Siden sygedagpengeregresretten i 1996 blev indført, har der været flere lovændringer af betydning for kommunernes mulighed for at gøre regres for udbetalte sygedagpenge. Ved lovændringen i 1997¹⁹ blev forsikringsselskabernes orienteringspligt indført, hvorefter forsikringsselskaberne skal orientere skadelidtes opholdskommune, når der er udbetalt erstatning til den pågældende som følge af personskade, ligesom der ved lovændringen et år efter i 1998²⁰ skete en afgørende ændring.²¹ I 1998 tilføjedes således til DPL § 39, stk. 2, en yderligere betingelse for regres; ”i det omfang erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt”. Ændringen fra 1998 har været ophav til stor diskussion i litteratur og retspraksis, og vil blive behandlet udførligt i afhandlingen.

Lov nr. 653 om sygedagpenge af den 26. Juni 2012 er den nugældende sygedagpengelov, hvor hjemlen til sygedagpengeregres nu findes i DPL § 78, som svarer til den tidligere § 39, stk. 2.

Da hverken den oprindelige lov eller de efterfølgende ændringslove er ledsaget af omfangsrige eller klare forarbejder, er der med indførslen af kommunernes mulighed for at søge regres for udbetalte sygedagpenge skabt et ikke let overskueligt retsområde, hvor kommunerne, ansvarlig skadevolder og forsikringsselskaberne langt fra kan agere ud fra klare retningslinjer og regler.²² Retsområdet har været præget af mange retlige tvister, der gør det særligt vigtigt at undersøge og afklare de gældende regler for området – primært set i lyset af kommunernes utilstrækkelige kendskab til de erstatningsretlige forudsætninger, der skaber grundlaget for regreskravet, samt i relation til den ansvarlige skadevolder og forsikringsselskabernes ligeså utilstrækkelige kendskab til de socialretlige regler.²³ Således er det i dag den omfattende retspraksis for området, som i flere og afgørende aspekter er bærende for, hvorledes regreskravet skal fortolkes.²⁴

¹⁶ Lovforslaget FT 1995-1996, s. 190 ff.

¹⁷ Justitsministeriets udtalelse af 27. November 1995, j.nr. 1995-702-0048

¹⁸ Socialministeriets vejledning nr. 83 om regres for sygedagpenge af 7. maj 1996

¹⁹ Lov nr. 893 af 3. december 1997

²⁰ Lov nr. 1038 af 23. december 1998

²¹ Møller & Wiisbye, s. 376

²² Ravn & Nilsson, s. 34 ff.

²³ Bertholdt & Neugebauer, s. 428

²⁴ Lenschow & Olsen, s. 6

I overensstemmelse hermed inddrages i afhandlingen omfattende retspraksis, i et forsøg på at skabe et systematiseret overblik over retsområdet, ligesom retspraksis vil blive belyst kritisk i en stillingtagen til retsområdet generelle udvikling.

Litteraturen for retsområdet er relativt sparsomt, men de primære hovedværker for erstatningsretten vil inddrages i afhandlingen, ligesom der også er lagt vægt på kommentarer og juridiske artikler. Dette er begrundet i retsområdets flydende karakter, hvormed retspraksis og behandlingen af de egentlige regressager for kommunerne bliver centrale i en undersøgelse af området, ligesom også antallet af advokatkontorenes sygedagpengeregressager har været støt stigende det seneste årti.^{25 26}

Målet med afhandlingen er alene en skildring af kommunernes mulighed for sygedagpengeregres i dansk ret, og således er anvendelsen af fremmede ret yderst sparsomt. Der er alene benyttet henvisninger, som vil have karakter af udpluk fra de skandinaviske lande, hvor fokus primært vil være på forhold, som kan belyse retsområdet i Danmark. Her har især norsk ret sparsomt været benyttet i litteraturen. Udenlandske domme og litteratur inddrages således i det omfang, det findes relevant, selv om de ikke er bindende i Danmark.²⁷

Praksis efter erstatningsansvarsloven og mere generelt inden for erstatningsretten vil også være relevant at inddrage for at belyse retsområdet for sygedagpengeregres. Af hensyn til afhandlingens omfang vil inddragelsen dog alene have karakter af enkelte udpluk, da fokus ligger på den tilgængelige praksis for sygedagpengeregres.

2. REGRESKRAVETS KARAKTER OG UDSTRÆKNING

2.1 Indledning

Kommunerne har siden 1. januar 1996 haft mulighed for at søge regres for udbetalte sygedagpenge, efter EAL § 17, stk. 1, 3. pkt. sammenholdt med DPL § 78, stk. 1, 1. led. Regresbestemmelsen i sygedagpengeloven giver anledning til nogle særlige problemstillinger i forbindelse med kommunernes sygedagpengeres²⁸, og Socialministeriet har således udsendt vejledninger for at søge afklaring for området – dels vejledning nr. 171 af 28. september 2001 om regres for sygedagpenge og dels skrivelse af 19. december 1997 om forsikringsselskabers orienteringspligt over for skadelidtes opholdskommune ved erstatning for personskade. Vejledningerne er ikke bindende for parterne i sager om sygedagpengeregres, men derimod alene udtryk for Socialministeriets opfattelse.²⁹ Det er fremhævet i litteraturen, at nogle af synspunkterne i vejledningen er yderst diskutabile³⁰, ligesom lovgivningen for området generelt betegnes som ganske uklar³¹.

Da der ikke foreligger en klar og sikker lovgivning for retsområdet, må kommunernes mulighed for sygedagpengeregres undersøges via retspraksis og den juridiske litteratur.

²⁵ Uhrenholdt: Advokatens rolle, s. 57

²⁶ Ravn: Oversigt over dagpengeregres, s. 8

²⁷ Evald & Schaumburg-Müller, s. 343

²⁸ Ulfbeck, s. 24

²⁹ Møller & Wiisbye, s. 377

³⁰ Møller & Wiisbye, s. 377

³¹ Lenschow & Olsen, s. 10

2.2 Analyse

For at belyse kommunernes adgang til sygedagpengeregres undersøges først EAL § 17, stk. 1, 3. pkt. om regres mod den erstatningsansvarlige, og dens forarbejder. Derefter undersøges DPL § 78, da denne bestemmelse skal sammenholdes med ovenstående. Endelig gennemgås dansk retspraksis og litteratur inden for sygedagpengeregresen, med udgangspunkt i en afklaring af kravets karakter og udstrækning.

2.2.1 Loven og dens forarbejder

Som nævnt anfører lov nr. 885 af den 20. september 2005 om erstatningsansvar som hovedregel, at der ikke kan gennemføres regres mod den erstatningsansvarlige for ydelser i henhold til den sociale lovgivning, jf. EAL § 17, stk. 1, 1. pkt.. Dog hjemler EAL § 17, stk. 1, 3. pkt. en undtagelse, som derefter er den vigtigste bestemmelse for adgangen til sygedagpengeregres for kommunerne.

2.2.1.1 Erstatningsansvarslovens § 17, stk. 1, 3. pkt.

EAL § 17, stk. 1 om regres mod den erstatningsansvarlige:

Ydelser i henhold til den sociale lovgivning, herunder dagpenge, sygehjælp, pension efter den sociale pensionslovgivning og ydelser i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring, som tilkommer en skadelidt eller efterlevende, kan ikke danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige. Det samme gælder pensionsydelse, der udbetales af stat, kommune eller i henhold til anden pensionsordning, samt forsikringsydelse uanset forsikringens karakter, jf. § 22, stk. 2. Sygedagpengeydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel kan dog danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 78, stk. 1.³²

Bestemmelsen anviser, i hvilket omfang der er regres mod den erstatningsansvarlige, såfremt skadelidte som følge af skaden modtager ydelser fra tredjemand. Således fremgår det i bestemmelsens stk. 1, at ydelser i henhold til den sociale lovgivning ikke kan danne grundlag for et regreskrav. Dette princip er i overensstemmelse med tidligere gældende ret, jf. tidligere DPL § 51.³³ Ved lov nr. 1110 af 20. december 1995 ændredes dette udgangspunkt, og regresretten for kommunerne for udbetalte sygedagpenge i henhold til dagpenge-loven blev genindført.³⁴

Det fremgår ikke af bestemmelsen, af hvilken karakter regreskravet anses, og ligeledes findes der yderst sparsom information herom i forarbejderne til loven. Hvorvidt kravet må anses som et selvstændigt direkte krav eller et afledt krav, fremgår således hverken af loven eller dens forarbejder, men et af de få fortolkningsbidrag til belysning af regresrettens omfang findes i lovforslagets tredje behandling d. 15. december 1995. Heri anfører socialministeren, at der ikke skabes en forskel fra den på tidspunktet gældende retstilstand: ”*Logikken i § 17, stk. 2 i erstatningsansvarsloven er nøjagtig den samme som her. [...] Borgerne ved, hvad det er for et maksimumbeløb i erstatningsansvar, de kan blive udsat for.*”³⁵ Hermed menes angiveligt, at maksimumbeløbet er afledt af, og således følger den skadelidtes rettigheder i henhold til EAL § 2. Henvisningen til den dagældende EAL § 17, stk. 2

³² Karnovs EAL

³³ Møller & Wiisbye, s. 367

³⁴ Bertholdt & Neugebauer, s. 428

³⁵ Lovforslaget FT 1995-1996 A, s. 2344

må forstås som en henvisning til ligestillingen mellem kommunalbestyrelsens og arbejdsgivernes regresadgang efter dagældende EAL § 17, stk. 2, som ganske utvivlsomt må opfattes, og også på daværende tidspunkt blev opfattet, som et afledet krav.³⁶

Men hensyn til det overordnede spørgsmål om regreskravets opståen gælder, at et sådant krav alene opstår, såfremt ydelser fra tredjemand fratrækkes i skadelidtes erstatningskrav, således som det opgøres over for skadevolder. Herefter opstår der ikke et regresspørgsmål, hvis skadelidte har krav på den fulde erstatning fra skadevolder, uden at ydelser fra tredjemand har indflydelse på erstatningskravets størrelse.³⁷ Dermed bliver de fleste sager inden for sygedagpengeregresretten sager mellem kommunerne og ansvarsforsikringsselskaberne.

2.2.2 Sygedagpengelovens § 78, stk. 1

Med henvisningen til DPL § 78, stk. 1 i EAL § 17, stk. 1, 3. pkt., skabes et sammenspil mellem de erstatningsretlige og de socialretlige regler for sygedagpengeregresretten. Regresreglen er hjemlet i DPL § 78 og skaber et større overblik over regresrettens omfang.

DPL § 78, om regreskrav over for ansvarlig skadevolder:

Hvis en person modtager sygedagpenge fra kommunen, jf. § 2, stk. 1, nr. 4, og §§ 32, 41 og 54, som følge af en lidelse forvoldt af en ansvarlig skadevolder, kan kommunen gøre regreskrav gældende for de udbetalte sygedagpenge, i det omfang de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt. Kommunen kan dog ikke gøre regres gældende over for arbejdsgiveren i sager, hvor en person ansat hos den pågældende arbejdsgiver har pådraget sig en arbejdsskade, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring.³⁸

Regresreglen indebærer således, at udbetalte sygedagpenge, som kommunen er pligtig til at udbetale til en borger i en sygemeldingsperiode, efter nærmere omstændigheder kan danne grundlag for regreskrav mod en ansvarlig skadevolder.

Bestemmelsen henviser til de bestemmelser i sygedagpengeloven, hvorefter der skal være udbetalt sygedagpenge, for at et eventuelt regreskrav er muligt. Der hjælpes fire udbetalingsituationer som opregner; personer, som har pådraget sig en arbejdsskade jf. DPL § 2, almindelige lønmodtagere, som opfylder sygedagpengelovens beskæftigelseskrav, og som er uarbejdsdygtige jf. DPL § 32, selvstændig erhvervsdrivende, som opfylder beskæftigelseskravet DPL i § 32, og som er uarbejdsdygtige jf. DPL § 41, samt tilfælde, hvor arbejdsgiver udbetaler fuld løn til borgeren og derfor modtager refusion af sygedagpenge fra kommunen – såkaldt arbejdsgiverrefusion, jf. DPL § 54. Herudover opregnes de betingelser, der skal være opfyldt for, at der kan gøres regreskrav gældende.

Regres kan gøres gældende, hvis de almindelige erstatningsretlige betingelser er opfyldt; herunder betingelserne i erstatningsansvarsloven.³⁹ Der refereres angiveligt her til betingelserne for erstatning uden for kontrakt⁴⁰, som kan opregnes under betingelse af ansvarsgrundlag, tab, kausalitet, adækvans og eventuelle objektive ansvarsfrihedsgrunde.⁴¹

³⁶ Rav & Nilsson, s. 35

³⁷ Eyben & Isager, s. 432 ff.

³⁸ Karnovs DPL

³⁹ Drost, Thuen & Espersen, s. 152

⁴⁰ Vester: Sygedagpengeloven, s. 222

⁴¹ Eyben & Isager, s. 23 ff.

Praksis har dog vist sig at være ganske tilbageholdende i forhold til en behandling af regressagerne efter de almindelige erstatningsretlige betingelser, og på flere områder adskiller praksis sig markant fra den almindelige erstatningsret.⁴² Årsagen hertil skal givet findes i det aspekt, at retsområdet behandler en socialretlig lovning, hvori der er givet en erstatningsretlig hjemmel, hvormed dette sammenspil i flere tilfælde bevirker, at fortolkningen af sygedagpengeloven ikke altid er givet ud fra den traditionelle almindelige erstatningsret.⁴³ Når regreskrav omtales i denne afhandling, skal dog indforstås, med mindre andet er belyst, at der nødvendigvis foreligger et ansvarsgrundlag, hvorefter årsagsforbindelse resulterer i en skade, der medfører et tab.

Retsområdet for sygedagpengeregressen må anses for særegen i erstatningsretlig henseende, hvilket modificerer regreskravet i relation til de erstatningsretlige betingelser. Kravets karakter tydeliggøres ved en gennemgang af retspraksis nedenfor.

2.2.3 Socialministeriets vejledninger om regres for sygedagpenge

Siden kommunernes regresret blev indført ved lov nr. 1110 af 20. december 1995 med ikrafttræden den 1. januar 1996, har Socialministeriet udsendt to vejledninger i bestræbelserne på at klarlægge retsområdet for kommunernes sygedagpengeregres. I Socialministeriets vejledninger findes en informativ gennemgang af reglerne for retsområdet, om end vejledningerne alene er udtryk for ministeriets opfattelse af gældende ret og således ikke er bindende for nogen parter.⁴⁴

Den første og tidligere gældende vejledning blev udsendt i 1996 som *Socialministeriets vejledning nr. 83 om regres for sygedagpenge af 7. maj 1996*. Hvor vejledningen i forarbejderne til loven fra 1995 er særdeles begrænset i beskrivelsen af sygedagpengeregreskravets karakter og udstrækning, syntes vejledningen fra 1996 at komme dette aspekt af retsområdet nærmere. Således anføres i vejledningen følgende:

... kommunens krav er et afledet krav. D.v.s. at den kommune, der har udbetalt sygedagpenge og derved har lidt et tab, indtræder i skadelidtes, d.v.s. sygemeldtes, krav mod skadevolder for tabt arbejdsfortjeneste. [...] Kommunens krav kan dog, som ethvert andet afledet krav, ikke gå ud over det tabte beløb, som skadelidte kunne have krævet af den erstatningsansvarlige for tabt arbejdsfortjeneste. Således vil en kommunes regreskrav være begrænset til de sygedagpenge, der udbetales indtil "skadelidte kan begynde at arbejde igen eller skadelidtes helbredstilstand er stationær", jf. erstatningsansvarslovens § 2.⁴⁵

I 2001 udsendte Socialministeriet en ny og nugældende vejledning, *Socialministeriets vejledning nr. 171 om regres for sygedagpenge af 28. september 2001*. I 2001-vejledningen er ovenstående gentaget, da ministeriet på daværende tidspunkt var bekendt med, at flere kommuner under sager for Højesteret gjorde gældende, at der var hjulmet et selvstændigt direkte krav i daværende DPL § 39, stk. 2, hvilken svarer til den nugældende DPL § 78, stk. 1.⁴⁶ Det må således på baggrund heraf opfattes som Socialministeriets fortolkning af sygedagpengeloven, at regreskravet må anses som et afledet krav, som er begrænset af og til den periode, hvor skadelidte selv har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter EAL § 2.

⁴² Lenschow & Olsen, s. 11

⁴³ Ulfbeck, s. 24

⁴⁴ Møller & Wiisbye, s. 377

⁴⁵ Socialministeriets vejledning nr. 83 om regres for sygedagpenge af 7. maj 1996, s. 2

⁴⁶ Ravn & Nilsson, s. 35

Generelt er 2001-vejledningen opbygget, så den kan hjælpe kommunerne med fortolkningen af reglerne for retsområdet, ligesom den indeholder praktiske retningslinjer for håndtering af regressagerne.⁴⁷ Således indeholder vejledningen både oplysninger om de mere simple aspekter af sygedagpengesagerens behandling samt bidrag til en fortolkning af den mere komplicerede gældende ret for området.

Vejledningen er generelt blevet opfattet som et godt støtteværktøj for kommunerne til fortolkning af reglerne for sygedagpengeregressen, men samtidig har det, siden vejledningen blev udsendt i 2001, været klart gennem retspraksis, at domstolene ikke har været helt enige med Socialministeriets udlægning af gældende ret. Ligeledes er der bred enighed i litteraturen om, at nogle af synspunkterne i vejledningen er meget diskutabile.⁴⁸ Således henviser også dette aspekt til den store indflydelse, som retspraksis har for adgangen til sygedagpengeregres.

2.2.4 Afgørelser og teori

Det fremgår ikke klart af hverken erstatningsansvarsloven, dens forarbejder eller sygedagpengeloven, hvorledes sygedagpengeregreskravet præcist er afgrænset, samt i hvilken udstrækning kravet skal behandles. Socialministeriets vejledning giver dog enkelte eksempler. Derfor gennemgås domme og litteratur på området for at undersøge, om der kan udledes nogle retningslinjer.

2.2.4.1 Ansvarlig skadevolder, særligt om arbejdsgiver

Som anført ovenfor kan kommunen gøre regres gældende i det omfang, at de erstatningsretlige betingelser er opfyldt. Således henvises primært til kravet om en ansvarlig skadevolder. Men i hvilke tilfælde, hvor der statueres en ansvarlig skadevolder, kan kommunen gøre regres for udbetaling af sygedagpenge til skadelidte?

Det er et almindeligt kendt erstatningsprincip, at skadelidte har et erstatningskrav mod en erstatningsansvarlig skadevolder, og hvis skadevolder har en ansvarsforsikring, så har skadelidte et krav imod denne, såfremt forsikringen dækker i den pågældende situation.⁴⁹ Ved sygedagpengeregres kan den ansvarlige skadevolder således være en hvilken som helst person, der har forårsaget en personskade, som fører til en midlertidig sygemelding for den skadelidte med dertil følgende udbetaling af sygedagpenge fra kommunen.⁵⁰ Endvidere vil sygedagpengeregresretten ofte have det omtalte link til forsikringsretten, da de fleste regressager rettes mod skadevolders ansvarsforsikring.⁵¹ For at kunne belyse regreskravets karakter, er det dog vigtigt at afklare præcist hvilke muligheder, der foreligger hos kommunerne i relation til at rette krav mod den ansvarlige skadevolder.

Således er det et vigtigt aspekt af sygedagpengeregresretten, at kommunerne har mulighed for også at rette krav mod arbejdsgiver⁵², jf. U.2012.2447V. I sagen blev en region frifundet for kommunens regreskrav for sygedagpenge udbetalt til en borger, der ikke blev optimalt behandlet på regionens sygehus, idet det ikke var anset for godtgjort, at der var begået

⁴⁷ Lenschow & Olsen, s. 10

⁴⁸ Eksempelvis; Møller & Wiisbye, s. 377ø

⁴⁹ Eyben & Isager, s. 36

⁵⁰ Ulfbeck, s. 28

⁵¹ Uhrenholdt: Advokatens rolle, s. 57

⁵² Askjær, Hjortnæs & Jakobsen, s. 129

lægelige fejl eller forsømmelser, der kunne pådrage sygehuset erstatningsansvar. Afgørende er dog ikke dommens udfald, for så vidt angår regreskravets gyldighed, men derimod det faktum at skadevolder som udgangspunkt blandt andet kan være en arbejdsgiver.⁵³ Dette spørgsmål er ikke særskilt behandlet i dommen, men det ligger implicit i sagens behandling, at en sådan mulighed for regres er eksisterende, endvidere accepteret i retspraksis. Herudover foreligger der ligeledes en regresret i sager, hvor kommunen har ydet refusion af sygedagpenge til skadelidtes arbejdsgiver, jf. U2004.1587H efter samme præmis som ovenstående. Afgørende herfor er, at kommunen har ydet refusion af sygedagpenge til arbejdsgiver, som har været pligtig til at afholde samme udgift over for den skadelidte efter DPL § 54, jf. referencen i DPL § 78. Bestemmelsen omhandler de tilfælde, hvor arbejdsgiver udbetaler fuld løn til borgeren og derfor modtager refusion af sygedagpenge fra kommunen – såkaldt arbejdsgiverrefusion. I U2004.1587H fandtes det således, at bopælskommunen havde regreskrav mod skadevolders forsikringsselskab efter at have udbetalt sygedagpenge til en offentlig arbejdsgiver.

Selv om kommunen som udgangspunkt har en sådan ret til sygedagpengeregres også mod arbejdsgiver som den ansvarlige skadevolder, findes dog en vigtig undtagelse i DPL § 78, stk. 1, 2. pkt., hvorefter der ikke er regresadgang mod en arbejdsgiver i tilfælde, hvor dens ansvar er et ansvar for en arbejdsskade omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det fremgår direkte af DPL § 78, stk. 1, 2. pkt.:

Kommunen kan dog ikke gøre regres gældende over for arbejdsgiveren i sager, hvor en person ansat hos den pågældende arbejdsgiver har pådraget sig en arbejdsskade, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring.⁵⁴

Denne del af bestemmelsen om sygedagpengeregres leder til to følgende spørgsmål. Først spørgsmålet om, hvad der nærmere forstås ved formuleringen ”arbejdsskade”, som er omfattet af loven om arbejdsskadesikring? Og dernæst spørgsmålet om, hvorledes sygedagpengeloven skal fortolkes i tilfælde af, at der er flere end en arbejdsgiver involveret?⁵⁵

Hvis baggrunden for reglen undersøges, fremgår det af forarbejderne, at der sigtes mod at varetage et hensyn til virksomhederne samt det samarbejde, der er etableret mellem kommunerne og virksomhederne på det socialretlige område.⁵⁶ Således fremgår det af lovforslaget, at regresadgangen anses for uhensigtsmæssig over for arbejdsgiver, når der samtidig kræves et samarbejde mellem kommune og virksomhed i relation til sygeopfølgingsarbejdet, ligesom det ikke harmonerer med princippet i sygedagpengeloven om, at arbejdsgiveren skal betale for de første 14 dage af en sygefraværs periode. Især hensyn til virksomheden skal derfor tages i betragtning i behandlingen og fortolkningen af ovenstående to spørgsmål.

Vedrørende det første spørgsmål om fortolkningen af begrebet arbejdsskade, som er omfattet af loven om arbejdsskadesikring, henviser forarbejderne til, at man kun i tilfælde, der er defineret i ASL § 5, 6 og 7, vil afskære regres for arbejdsskader.⁵⁷ Heraf følger direkte, at arbejdsskader, der falder ind under de nævnte bestemmelser i ASL, ikke vil udløse regresret for kommunen mod arbejdsgiver som den ansvarlige skadevolder. Hvorvidt der i tillæg

⁵³ Haug & Schwarz, s. 79

⁵⁴ Karnovs DPL

⁵⁵ Ulfbeck, s. 30

⁵⁶ Lovforslag LFF 2005-2006.1.154

⁵⁷ Ulfbeck, s. 30-32

hertil skal være udbetalt egentlig erstatning under ASL, for at et krav er afskåret, er ikke klart og anses fortsat for tvivlsomt i litteraturen.⁵⁸

Vedrørende det andet spørgsmål om, hvorledes bestemmelsen og rækkevidden af forbudet mod regres mod arbejdsgiveren skal fortolkes i tilfælde af, at der er flere arbejdsgivere involveret i ansættelsesforholdet, henvises til en formåls- og ordlydsfortolkning⁵⁹ af sygedagpengeloven. En sag af nævnte karakter kan forestilles i situationen, hvor skadelidte er ansat ved et vikarbureau, virksomhed 1, og herigennem udlejet til at udføre arbejde for en anden virksomhed 2. Herefter bliver det afgørende, hvorledes formuleringen ”ansat” i DPL § 78, stk. 1, 2. pkt. skal forstås. Formålet med bestemmelsen er at fritage den arbejdsgiver, der ellers ville kunne mødes med et erstatningskrav for at blive mødt med et regreskrav fra kommunen.⁶⁰ Det er i litteraturen anført, at den virksomhed, der efter de erstatningsretlige regler kan pålægges ansvar for arbejdsskader, er virksomhed 2, hvortil skadelidte er udlejet til at udføre arbejdet.⁶¹ Argumentationen herfor følger devisen, at den virksomhed 2, hvor skadelidte udførte arbejdet, har overtaget forpligtelserne i henhold til arbejdsudførelsen fra den formelle arbejdsgiver, virksomhed 1, ligesom at arbejdets karakter i de fleste tilfælde vil indgå som en del af det almindelige arbejde for virksomhed 2. En ordlydsfortolkning af DPL § 78, stk. 1, 2. pkt. giver dog klart en formodning for, at det i stedet er det formelle ansættelsesforhold, der er afgørende ud fra en sproglig fortolkning af formuleringen ”ansat”.⁶² Dette synspunkt er fremført i retspraksis, jf. U2011.2425V, hvor et værft i forbindelse med leje af arbejdskraft havde overtaget det sikkerhedsmæssige ansvar og var erstatningsansvarlig for arbejdstagers tilskadekomst. Vestre Landsret fandt, at værftet ikke var omfattet af begrænsningen i § 78 § stk. 1, 2. pkt., da skadelidte ikke var formelt ansat af værftet. Kommunen havde derfor regres for udbetalte sygedagpenge. Det må således anses for gældende ret, at kommunen alene er afskåret fra at rette krav mod den arbejdsgiver, der formelt set er arbejdsgiver for skadelidte og således formelt har ansat skadelidte. Dermed er kommunen ikke afskåret fra at rette et krav mod den arbejdsgiver, som reelt har afgivet arbejdsinstruktion og kan anses for ansvarlig skadevolder efter de almindelige erstatningsretlige regler. Hertil bemærkes, at der af procesbevillingsnævnet er givet tilladelse til indbringelse for Højesteret ved 3.-instans-bevilling, og således ventes fortolkningsspørgsmålet endeligt afklaret herved.⁶³

Det fremgår heraf, at kommunerne kan søge regres for udbetalte sygedagpenge mod den efter de almindelige erstatningsretlige principper ansvarlige skadevolder med de begrænsninger, der fremgår af DPL § 78, stk. 1, 2. pkt. – hvorefter det primært er sager, hvor skadelidtes arbejdsskade kan henføres under den formelle arbejdsgiver, og skaden samtidig er omfattet af definitionen i loven om arbejdssikring, som kommunerne er afskåret fra at søge sygedagpengeregres i.

2.2.4.2 Kravets afledte karakter

På trods af bemærkningerne i forarbejderne til loven i 1995 og angivelsen i Socialministeriets vejledninger fra henholdsvis 1996 og 2001, hvoraf det fremgår, at ”kommunens krav

⁵⁸ Eyben & Isager, s. 369

⁵⁹ Evald: Juridisk Metode, s. 10

⁶⁰ Karnovs DPL, sektion 3

⁶¹ Haug & Schwarz, s. 66

⁶² Ulfbeck, s. 30

⁶³ Ulfbeck, bemærkning til U2011.2425V, s. 30

er et afledet krav”⁶⁴, har der i retspraksis været et ikke ubetydeligt antal sager, hvor det af kommunerne er gjort gældende, at kommunens krav mod skadevolder er et direkte krav.⁶⁵ Spørgsmålet er herefter, om kravets karakter er afklaret i retspraksis, og hvilke konsekvenser kravets karakter har for kommunernes regreskrav?

Ifølge DPL § 78, stk. 1, sidste led, kan kommunen gøre regres gældende, ”i det omfang de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt”, hvilket ud fra en ordlydsfortolkning angiveligt må indikere, at regreskravet skal baseres på de erstatningsretlige regler.⁶⁶ Ud over det almindelige erstatningsretlige krav om ansvarsgrundlag⁶⁷, synes dette dog ikke at være tilfældet.

Problemstillingen er behandlet i afgørelsen U2002.2683H, hvor en kommune havde ret til regres mod skadevolders ansvarsforsikringsselskab for udbetalte sygedagpenge til skadelidte, også selv om denne hidtil havde modtaget arbejdsløshedsdagpenge.

I sagen modtog skadelidte, som var arbejdsløs, på tidspunktet for skadens indtræden arbejdsløshedsdagpenge fra sin A-kasse. Som et resultat af skaden overgik skadelidte til sygedagpenge udbetalt af kommunen, og selv om der i sagen var enighed om, at skadelidte, uanset skadens indtræden, ikke ville være kommet i arbejde i sygdomsperioden, krævede kommunen regres mod skadevolder for udbetalte sygedagpenge. Ansvarsforsikringsselskabet afviste regreskravet med henvisning til, at skadelidte ikke selv ville have haft krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. I dommens præmisser anfører Højesteret, med henvisning til lovforslagets bemærkninger og Socialministeriets vejledning fra 2001, at ”det må antages, at hensigten med [lov]ændringen har været at angive, at regreskravet - i overensstemmelse med almindelige erstatningsregler - er afledt af skadelidtes krav mod skadevolderen.” Med dommen tog Højesteret for første gang stilling til regreskravets karakter, og fulgte således to tidligere afgørelser fra Østre Landsret i 2001, henholdsvis FED2001.739Ø og FED2001.749Ø.⁶⁸

Således synes regreskravet at må anses som et afledet krav⁶⁹ – hvorefter sygedagpengeregreskravet betegnes som et ikke selvstændigt, direkte tredjemandskrav, der er uafhængigt af skadelidtes ret.

Hvor Højesteret i U2002.2683H er ganske klar i fortolkningen af regreskravets karakter, kan det være knap så klart at se overensstemmelsen med de almindelige erstatningsregler ved kravets afledte karakter. Udgangspunktet i dansk erstatningsret er formentligt, at regreskrav i anledning af personskade ikke hviler på de almindelige erstatningsretlige regler, men derimod på almindelige regler om regres.⁷⁰ Antagelsen af et sådant udgangspunkt er tidligere støttet i norsk ret⁷¹, ligesom det også i litteraturen er behandlet i norsk ret.⁷² Da dagældende DPL § 39, stk. 2 (nugældende § 78, stk. 1) blev ændret med tilføjelsen, ”i det omfang de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt”, ved lovændringen i 1998⁷³, fremgik det af forarbejderne, at formålet hermed var at tydeliggøre, at kommunen kun har

⁶⁴ Socialministeriets vejledning nr. 83 om regres for sygedagpenge af 7. maj 1996, s. 2

⁶⁵ Ravn & Nilsson, s. 36

⁶⁶ Ulfbeck, s. 28

⁶⁷ Eyben & Isager, s. 21 ff.

⁶⁸ Bertholdt & Neugebauer, s. 434

⁶⁹ Møller & Wiisbye, s. 376

⁷⁰ Gomard: 4. del, s. 50 ff.

⁷¹ Rt. 1997 s. 1029

⁷² Askeland: Tapsfordeling og regress, s. 61 ff.

⁷³ Lov nr. 1038 af 23. december 1998

ret til refusion i det omfang, de erstatningsretlige regler er opfyldt – herunder betingelserne i erstatningsansvarsloven.⁷⁴ Uanset denne diskussion er det efter U2002.2683H klart, at kommunernes regreskrav for sygedagpenge er et afledet krav.⁷⁵

Kravets afledte karakter er efterfølgende blevet bekræftet i afgørelserne U2006.2483V og U2010.2060V. I dommen U2006.2483V, hvor en kommune blev fundet ansvarlig for en ansats tilskadekomst, og således skulle erstatte en anden kommunes dagpengeudbetalinger frem til revalideringens påbegyndelse uden reduktion, fremgår følgende i landsrettens begrundelse: ”Med det givne sygdomsforløb og den fastsatte méngrad findes skadelidte - og afledt (min fremhævelse) heraf også sagsøger [kommunen] - at have krav på at få erstatning frem til det tidspunkt, hvor skadelidte kunne påbegynde den revalidering”. Ligeledes U2010.2060V, hvor en kommunes regreskrav blev anset for begrænset af den tidsmæssige udstrækning af skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Således fremgår følgende af landsrettens begrundelse: ”En kommunes regreskrav efter [dagældende] § 39, stk. 2, må efter reglens ordlyd og forarbejder og i overensstemmelse med almindelige erstatningsretlige regler antages at være afledt (min fremhævelse) af skadelidtes krav mod den ansvarlige skadevolder.”

Vedrørende kravets afledte karakter fastslog Højesteret endvidere i U2002.2683H, at skadelidtes tab af retten til arbejdsløshedsunderstøttelse fra A-kassen måtte sidestilles med tabt arbejdsfortjeneste – også selv om skadelidte altså ikke havde udsigt til at komme i arbejde og dermed selv var uden mulighed for at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Skadelidte havde lidt et tab af arbejdsløshedsunderstøttelse, hvilket han efter almindelige erstatningsretlige regler kunne have krævet erstatning for af skadevolder, hvis han ikke havde modtaget sygedagpenge.⁷⁶ Endvidere bemærker Højesteret, at kommunen ikke er afskåret fra at rejse sit afledte krav, selv om skadelidte efter EAL § 2, stk. 2 ikke selv kunne rejse et tilsvarende krav mod skadevolderen.⁷⁷ Heraf må forstås, at sygedagpengene skal fradrages i skadelidtes krav på erstatning efter EAL § 2, stk. 2, og at skadelidte derfor aldrig selv ville have kunnet gøre krav på et lignende beløb hos skadevolder, når sygedagpengene først er modtaget – uanset dette erstatningsretlige udgangspunkt, har kommunen altså fortsat krav på regres.⁷⁸

Ud fra præmisserne i U2002.2683H må det konkluderes, at kommunen, i overensstemmelse med dansk erstatningsrets almindelige regler, kun kan gøre regreskrav gældende for udbetalte sygedagpenge i det omfang, skadelidte selv kan kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste eller et andet tab, såfremt der ikke var udbetalt sygedagpenge. Herudover er Højesterets direkte henvisning til principperne i EAL § 17, stk. 2, af Ravn & Nilsson blevet fortolket således, at kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge må begrænses til alene at vedrøre de tilfælde, hvor skadelidtes sygeperiode har medført et selvstændigt tab for kommunen.⁷⁹ Problemstillingen er siden blevet diskuteret i litteraturen.⁸⁰ Spørgsmålet er behandlet i denne afhandling nedenfor i afsnit 2.2.4.4 om tabskrav.

⁷⁴ FT 1998-1999, tillæg A, s.2870 ff.

⁷⁵ Eyben & Isager, s. 332

⁷⁶ Ulfbeck, s. 28-29

⁷⁷ Ravn & Nilsson, s. 37

⁷⁸ Eyben & Isager, s. 336 ff.

⁷⁹ Ravn & Nilsson, s. 37

⁸⁰ Ulfbeck, s. 30

2.2.4.3 Konsekvenser for kommunernes regreskrav

Med Højesterets afgørelse i U2002.2683 bliver det afgørende spørgsmål for en afklaring af retsområdet herefter, hvilke konsekvenser Højesterets dom får for kommunernes regreskrav?

Kommunens krav er et afledt krav, og som resultat heraf følger kravet de begrænsninger, som skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er underlagt.⁸¹ Af dommen kan det dog udledes, at det ikke er en betingelse for kommunens regreskrav, at skadelidte selv har fremsat et krav mod skadevolder. Kommunen må således anses for at have en selvstændig adgang til at få ansvarsgrundlaget prøvet, også selv om skadelidte ikke har ønsket at fremsætte erstatningskrav.⁸² Kommunens regreskrav er således ikke betinget af, at den skadelidte selv forfølger sit krav. Som udgangspunkt synes dermed sikret en ubegrænset adgang for kommunerne til at føre regressager, hvor sygeperioden skyldes en skade grundet i en ansvarspådragende handling fra skadevolder – uanset skadelidtes ageren i sin egen erstatningssag.

2.2.4.3.1 Spørgsmålet om egen skyld

I overensstemmelse med regreskravets afledte karakter følger kravet principperne for opgørelsen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.⁸³ Som en direkte konsekvens heraf rejser spørgsmålet, om regreskravet følger skadelidtes egen skyld og således må reduceres eller bortfalde i tilfælde, hvor dette gælder for skadelidtes opgørelse af tabt arbejdsfortjeneste?⁸⁴ Der er sparsom retspraksis for området⁸⁵, mens det i litteraturen er antaget, at et sådant princip gælder i relation til arbejdsgiverens regreskrav i EAL § 17, stk. 2.⁸⁶ Henvisningen til EAL § 17, stk. 2, er relevant i forhold til en fortolkning af kommunernes regreskrav, da det forhold, at kommunens krav tillige er hjemlet i DPL § 78, stk. 1, ikke kan være tilstrækkeligt til, at kravet skal behandles anderledes end arbejdsgiverens krav.⁸⁷ Kommunens regreskrav er betinget af et erstatningsansvar, og som konsekvens af regreskravets afledte karakter må kommunens krav efter almindelige erstatningsretlige principper reduceres eller bortfalde helt i overensstemmelse med en reduktion eller bortfald af kravet i den oprindelige erstatningsopgørelse på grund af skadelidtes egen skyld. Reduceres erstatningsansvaret således på grund af egen skyld, reduceres kommunens regreskrav på tilsvarende måde proportionelt.

I relation til problemstillingen vedrørende skadelidtes egen skyld skal endvidere fremhæves den situation, hvor skadelidte i sin egen erstatningssag har anerkendt egen skyld i et givet omfang. Spørgsmålet er herefter, om kommunerne i den efterfølgende regressag vil kunne anfægte dette aspekt af ansvarsvurderingen? Her må det antages, at kommunens mulighed for under en retssag at få skadelidtes erkendelse af egen skyld tilsidesat i retten, må betegnes som urealistisk – også selv om kommunen ikke tidligere var part i sagen på det tidspunkt, hvor spørgsmålet om egen skyld blev forligt.⁸⁸ Er skadelidtes erstatningssag så-

⁸¹ Haug & Schwarz, s. 80

⁸² Ravn & Nilsson, s. 37-38

⁸³ Haug & Schwarz, s. 81

⁸⁴ Eyben & Isager, s. 409 ff.

⁸⁵ Møller & Wiisbye, s. 373

⁸⁶ Eyben & Isager, s. 417

⁸⁷ Haug & Schwarz, s.80

⁸⁸ Haug & Schwarz, s.81

ledes afgjort for så vidt angår aspektet om egen skyld i ansvarsvurderingen, må kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge følge denne ansvarsvurdering.

2.2.4.3.2 Aftaler mellem skadelidte og skadevolder

Hvorvidt kommunens regreskrav altid begrænses, i tilfælde af at skadelidte har indgået aftale med skadevolder om sit eget erstatningskrav, er omdiskuteret i litteraturen, dersom der findes divergerende opfattelser blandt de teoretikere, som har behandlet retsområdet. Grundet denne uenighed i litteraturen vil jeg i det følgende gøre klart hvilke teoretikere, som mener hvad, for til sidst selv at foretage en stillingtagen til problemstillingen. Spørgsmålet er yderst relevant, navnlig i de situationer hvor skadelidte har indgået en mindre indbringende aftale med skadevolder eller har lavet en fejlpløggørelse af erstatningskravet.⁸⁹ Er kommunens regres i sådanne situationer bundet af skadelidtes dispositioner?

Ravn & Nilsson har anført, at kommunens krav er bundet af den indgåede aftale mellem skadelidte og skadevolder, såfremt aftalen ikke kan anfægtes efter de aftaleretlige regler – herunder hovedsageligt AFTL § 36.⁹⁰ Til støtte for dette synspunkt gør Ravn & Nilsson gældende, at kommunen ellers ville opnå en bedre ret end skadelidte, hvilket forekommer i modstrid med naturen af et afledt krav. Dette vil blive tilfældet i situationen, hvor kommunen trods aftale mellem skadelidte og skadevolder kan kræve regres for udbetalte sygedagpenge i videre omfang end skadelidtes egen ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Synspunktet er modificeret af aftalelovens regler og principper om en gyldig aftale⁹¹, hvorefter kommunen kan søge at få aftalen tilsidesat, såfremt den bæres af væsentlige illoyale formål, tilsidesætter kommunens regreskrav, eller i øvrigt kan tilsidesættes efter aftalelovens generalklausul i § 36.⁹²

Denne fortolkning af regreskravets afledte karakter synes i et vist omfang at kunne udledes af U2002.1698H, hvorefter et forsikringsselskab efter AFTL § 36 ikke kunne påberåbe sig en aftale om, at erhvervsevnetab skulle opgøres efter EAL § 8, som en konsekvens af aftalens indgåelse. I sagen havde skadelidtes advokat indgået en for skadelidte bindende aftale med forsikringsselskabet om at opgøre erstatningen på et forkert grundlag og havde derfor handlet ansvarspådragende. Højesteret tilsidesatte den indgåede aftale efter AFTL § 36, hvorefter advokaten indtrådte i skadelidtes krav mod forsikringsselskabet om friholdelse. Det er efter min opfattelse kritisabelt at anvende dommen som reference for ovenstående synspunkt, da dommen alene refererer til det aftaleretlige aspekt ved tilsidesættelsen af en aftale efter generalklausulen i AFTL § 36 og dermed alene kan anvendes aftaleretligt og ikke tages til indtægt for et erstatningsretligt udgangspunkt.

Generelt må således anføres, at Ravn & Nilssons synspunkt, hvoraf det fremgår, at kommunens krav er bundet af en eventuel aftale mellem skadelidte og skadevolder, ikke kan anses for at have støtte i retspraksis.

I overensstemmelse hermed er det af Haug & Schwarz fremhævet, at kommunens regreskrav alene er afledt af en ansvarspådragende handling.⁹³ Dermed afgrænses regreskravet opgørelsesmæssigt alene af reglerne i erstatningsansvarsloven og retspraksis – men ikke af

⁸⁹ Lenschow & Olsen, s. 54

⁹⁰ Ravn & Nilsson, s. 37

⁹¹ Madsen & Andersen, s. 204 ff.

⁹² Ravn & Nilsson, s. 37

⁹³ Haug & Schwarz, s. 81 n42

hvilke aftaler der er indgået mellem skadelidte og skadevolder. Haug & Schwarz' opfattelse følger princippet om, at regreskravet ej heller kan anses for afgrænset af, om skadelidte forfølger sin egen erstatningssag ved at rejse et krav og har endvidere støtte i retspraksis. Således er problemstillingen blandt andet behandlet i FED2004.2544V, hvor en fejl disposition fra skadelidte ikke kunne medføre bortfald af kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge. Det fremgår direkte af landsrettens begrundelse, at kommunens regreskrav, selv om det må karakteriseres som et afledet krav, ikke begrænses af en fejl disposition fra skadelidte i sin erstatningssag. *"Den omstændighed, at [skadelidte] i forbindelse med sagsanlæggene mod [skadevolder] på grund af egne eller rådgiveres forhold blev afskåret fra at få prøvet, hvorvidt han tillige havde krav på erstatning for en efterfølgende sygeperiode, kan ikke medføre, at tillige kommunens krav på regres for sygedagpenge er bortfaldet."* Det kan således udledes af FED2004.2544V, at skadelidtes fejl disposition, i hvert fald vedrørende erstatning for en efterfølgende sygeperiode, ikke kan medføre, at kommunens regreskrav er bundet heraf. Situationen må sidestilles med den situation, hvor skadelidte indgår en aftale med skadevolder om en fejltagtig opgørelse af erstatningskravet, således at en fejl disposition i denne henseende ej heller vil få betydning for kommunens krav.⁹⁴

2.2.4.3.3 Aftaler om erstatning pr. kulance og skævdeling af erstatningsposterne

Er aftalen derimod indgået mellem forsikringsselskabet og skadelidte, således at erstatning udbetales pr. kulance, bliver den ellers ansvarlige skadevolder ansvarsfri, og dermed er de erstatningsretlige betingelser for kommunens regreskrav – erstatningsansvaret – ikke til stede.⁹⁵ I sådanne situationer er kommunens regreskrav dermed afskåret, medmindre kommunen fører det nødvendige bevis for, at der foreligger ansvarsgrundlag hos skadevolder.

Anderledes forholder det sig i de sager, hvor der er udbetalt erstatning med en skævdeling på de enkelte poster, eksempelvis såfremt at der er betalt en forholdsmæssig større andel svie- og smertegodtgørelse frem for tabt arbejdsfortjeneste. En sådan opgørelse vil ofte kunne begrundes med en tvist om opgørelsen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste eller i ønsket om at maksimere den del af erstatningen, som er skattefri. I sådan henseende kan kommunens regreskrav utvivlsomt ikke anses for bundet af en aftale, der angår en tvivl om erstatningsposternes størrelse – navnlig ikke hvis motivet er skattemæssig undvigelse.⁹⁶

Således må det konkluderes, at kommunens regreskrav mod skadevolder formodentligt ikke i alle henseende må anses som et afledet krav. Vigtigt i relation hertil må det antages, at kommunens regreskrav ikke bindes som følge af en aftale mellem skadelidte og skadevolder.⁹⁷ Ovenstående gennemgang viser, at kommunernes regreskrav i visse henseender må anses for et afledet krav, mens det i andre henseender fortsat behandles som et selvstændigt krav – hvilket er ganske i overensstemmelse med karakteren af direkte krav for andre retsområder.⁹⁸

⁹⁴ Lenschow & Olsen, s. 55

⁹⁵ Eyben & Isager, s. 444

⁹⁶ Haug & Schwarz, s. 81

⁹⁷ Lenschow & Olsen, Ulfbeck, Haug & Schwarz blandt andre

⁹⁸ Ulfbeck, s. 29 n. 26

2.2.4.4 Tabskrav

Med henvisningen til de erstatningsretlige betingelser i DPL § 78, stk. 1, rejses spørgsmålet, om kommunens regreskrav ligeledes er betinget af kravet om et tab for kommunen? Det er netop et erstatningsretligt grundprincip, at der skal være indtrådt en skade med et heraf følgende tab.⁹⁹

I overensstemmelse hermed forekommer det nærliggende at antage, at formuleringen i DPL § 78, stk. 1, hvorefter der kan rettes et regreskrav ”i det omfang de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt”, må fortolkes således, at et tabskrav er en nødvendig betingelse for kommunens regreskrav. En sådan fortolkning er i overensstemmelse med EAL § 17, stk. 2 for arbejdsgivers adgang til regres, hvorefter det kræves, at der er lidt et tab for at regres kan gennemføres¹⁰⁰, og synes endvidere i overensstemmelse med retspraksis. Det er af Ravn & Nilsson fremhævet, at U2002.2683H må fortolkes sådan, at der eksisterer et reelt tabskrav for kommunen.¹⁰¹ Som argument herfor anfører Ravn & Nilsson Højesterets henvisning til principperne i EAL § 17, stk. 2: ”Det forhold, at han [skadelidte] på grund af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 2, ikke selv kan rejse et krav mod skadevolderen svarende til de udbetalte sygedagpenge, kan ikke bevirke, at kommunen ikke kan gøre et afledt regreskrav gældende [...], jf. herved princippet i lovens § 17, stk. 2”. Følges henvisning til EAL § 17, stk. 2, kan det fremføres, at kommunens regreskrav må anses som begrænset til de tilfælde, hvor skadelidtes sygeperiode har medført et selvstændigt tab for kommunen.¹⁰²

Denne opfattelse synes dog efter min opfattelse ikke at kunne støttes i efterfølgende retspraksis, ligesom det også fremgår af Højesterets resultat i U2002.2683H, at henvisningen til EAL § 17, stk. 2, ikke skal fortolkes således, at regreskravet er betinget af et egentligt tabskrav. Derimod fremstår tabskravet som et modificeret tabskrav i den henseende, at tabskravet altid vil være opfyldt i relation til kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge.¹⁰³ Dette følger af, at kommunens udbetaling af sygedagpenge altid vil være en udgift, som kommunen ikke ville have haft, såfremt det ikke havde været for den skadegørende handling, som resulterede i skadelidtes sygemelding. Findes det således, at der gælder et tabskrav for kommunens adgang til regres for udbetalte sygedagpenge, må dette tabskrav som overvejende hovedregel anses for altid at være opfyldt.¹⁰⁴ Ulfbeck argumenterer for dette synspunkt, hvorefter kravet må anses for et modificeret tabskrav. Synspunktet synes statueret i dommen U2010.115H¹⁰⁵, om end Ulfbeck også henviser til U2002.2683H.

Således beskriver Ulfbeck, at kommunen i U2002.2683H blev medgivet regres for udbetalte sygedagpenge, selv om kommunen inden skadens indtræden udbetalte arbejdsløshedsunderstøttelse til den skadelidte. Dermed synes kommunen ikke at have lidt et tabt, da udbetalingen af sygedagpenge afløste udbetalingen af arbejdsløshedsunderstøttelse – to ydelser der hovedsageligt svarer til hinanden, hvorfor kommunen ikke synes påført et, i hvert fald i fuldt omfang, selvstændigt tab ved udbetalingen af sygedagpenge. Ulfbeck fortolker dommen således, at der ikke gælder et selvstændigt tabskrav for kommunens adgang til regres mod ansvarlig skadevolder.¹⁰⁶ Som tidligere nævnt i denne afhandling vedrører dom-

⁹⁹ Eyben & Isager, s. 21

¹⁰⁰ Ulfbeck, s. 29

¹⁰¹ Ravn & Nilsson, s. 37

¹⁰² Ravn & Nilsson, s. 37

¹⁰³ Ulfbeck, s. 29

¹⁰⁴ Ulfbeck, s. 29

¹⁰⁵ Lenschow & Olsen, s. 51

¹⁰⁶ Ulfbeck, s. 29

men dog ikke udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse fra kommunen, men derimod udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge fra skadelidtes A-kasse. Ulfbecks konklusion ud fra afgørelsen U2002.2683H synes dermed efter min opfattelse ikke at kunne følges i relation til at støtte et modificeret tabskrav for kommunen.

I stedet skal afgørelsen U2010.115H fremhæves, hvor kommunen havde regreskrav mod et forsikringsselskab for udbetalte sygedagpenge betalt til skadelidte, som samtidig var ansat i kommunen. I sagen havde kommunen en dobbeltrolle i den henseende, at kommunen både var arbejdsgiver for skadelidte og samtidig udbetalte sygedagpenge til skadelidte efter sygemelding. I sagen gjorde ansvarsforsikringsselskabet gældende, at kommunen i kraft af dens rolle som både arbejdsgiver og sygedagpengeudbetalende forvaltningsmyndighed måtte anses som én juridisk person, og at kommunen dermed ikke opfyldte tabskravet, da udgiften til sygedagpenge svarede til den sparede lønudgift til skadelidte. Højesteret afviste påstanden og fastslog, med henvisning til såvel en ordlydsfortolkning som bestemmelsens forarbejder, at kommunen ikke var afskåret fra at gøre et regreskrav gældende for udbetalte sygedagpenge. Således fremgår, ”at der efter ordlyden af og forarbejderne til disse bestemmelser som affattet ved lov nr. 1110 af 20. december 1995 ikke [...] er holdepunkter for at forstå bestemmelserne således, at en kommune, der som socialforvaltning har betalt sygedagpenge og samtidig er arbejdsgiver for skadelidte, kun har et regreskrav mod skadevolderen, hvis den kan godtgøre et tab”.

Ved U2010.115H er det dermed statueret, at kommunens regreskrav, til trods for formuleringen i DPL § 78, stk. 1 med henvisning til de erstatningsretlige betingelser, ikke er betinget af et tabskrav, men blot at der er udbetalt sygedagpenge.¹⁰⁷

Ligeledes gælder i relation til et tabskrav for skadelidte. Herved gælder, som nævnt tidligere i afhandlingen, at kommunens regreskrav kan gennemføres på trods af, at skadelidte ikke er påført et tab.¹⁰⁸ Retspraksis støtter denne opfattelse i U2002.2683H og U2004.258Ø, hvor skadelidte på grund af henholdsvis tidligere udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og uddannelsesunderstøttelse før udbetalingen af sygedagpenge ikke selv kunne rejse et krav mod skadevolder svarende til de udbetalte sygedagpenge.

2.2.4.5 Tabsbegrænsningspligt

Efter de almindelige erstatningsretlige principper, vil skadelidte altid have en tabsbegrænsningspligt.¹⁰⁹ Således fremgår det af grundprincippet for erstatningsberegning, at skadelidte skal stilles, som var skaden ikke indtrådte, og dermed skal skadelidte have erstattet sit fulde tab – dog med de undtagelser, at skadelidte ikke må opnå en berigelse og samtidig har en pligt til at begrænse sit tab.¹¹⁰ Efter Højesterets konklusion i U2002.2683H og U2010.115H, hvorefter det er statueret i retspraksis, at kommunen ikke skal være påvist et tab for at gøre regreskrav gældende for udbetalte sygedagpenge, rejses spørgsmålet om, hvorvidt kommunerne tilmed er bundet af en pligt til at begrænse sit tab?

Det fremgår af sygedagpengeloven, at kommunen har en række pligter, som skal opfyldes i sygedagpengesager. Kommunen har således en pligt til at behandle sygedagpengesager i overensstemmelse med sygedagpengelovens regler for blandt andet opfølgning, forlængel-

¹⁰⁷ Lenschow & Olsen, s. 50

¹⁰⁸ Lenschow & Olsen, s. 48

¹⁰⁹ Haug & Schwarz, s. 80

¹¹⁰ Eyben & Isager, s. 319 ff.

se og udbetaling samt bortfald af sygedagpenge.¹¹¹ Forsømmer kommunen sine pligter herefter, må det antages at dette, tilsvarende skadelidtes tabsbegrænsningspligt, vil kunne få indflydelse på regreskravets berettigelse.¹¹²

Ved vurderingen af, om kommunen har forsømt sine pligter i henhold til sygedagpengeloven, har domstolene dog vist sig særdeles tilbageholdende. Således er der overlagt kommunen en ikke ubetydelig margin i udøvelsen af det forvaltningsretlige skøn¹¹³, og det er fremført i litteraturen, at domstolene generelt vil være utilbøjelige til at afvise et regreskrav med henvisning til manglende opfyldelse af tabsbegrænsningspligten.¹¹⁴ Her skal dog henvises til en dom fra Vestre Landsret i 2011¹¹⁵, hvor synspunktet blev fremført. Landsretten prøvede kommunens skøn, men frifandt herefter kommunen med henvisning til, at der ikke var begået klare fejl i udøvelsen af skønnet. Dommen åbner op for domstolenes generelle mulighed for at behandle spørgsmålet om tabsbegrænsningspligt i sager om sygedagpenge-regres, og det må forventes, at problemstillingen vil blive nærmere afprøvet i relation til det modificerede tabsbegrænsningsbegreb.

Det må således konkluderes, at der i relation til kommunens regreskrav ikke er tale om en tabsbegrænsningspligt i traditionel forstand, men nærmere må henvises til en tilfredsstillende opfyldelse af de pligter, som kommunen er bundet af ved behandlingen af en sygedagpengesag.¹¹⁶ Tabsbegrænsningspligten må dog ikke opfattes som ikke eksisterende, men derimod som et ganske centralt aspekt i vurderingen af kommunens regreskrav. Ganske i overensstemmelse med skadelidtes tabsbegrænsningspligt, som må antages at kunne have indflydelse på regreskravets berettigelse. Kan skadelidte således eksempelvis med fordel revalideres, skal skadelidte indgå i et sådant revalideringsforløb for at begrænse sit, og dermed kommunens, tab. Specielt i sager af denne karakter, må kommunens pligt til sagsbehandlingen være ganske afgørende for regreskravets validitet – dog synes domstolene som nævnt ovenfor at være i en vanskelig situation ved bedømmelsen heraf. Problemstillingen er yderligere kompliceret, i relation til domsprøvelsen, derved at skadevolder har bevisbyrden for, at kommunen ikke har overholdt sin tabsbegrænsningspligt.¹¹⁷

2.3 Delkonklusion

Undersøgelsen har vist, at kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge med enkelte modifikationer må anses for et afledet krav.

Det fremgår, at kommunens regreskrav alene er afledet af den ansvarspådragende handling, desuagtet henvisningen i DPL § 78, stk. 1 til at kommunens regreskrav kun kan gennemføres, såfremt de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt.

Regreskravet afgrænses således opgørelsesmæssigt alene af reglerne i erstatningsansvarsloven og retspraksis – og ikke af hvilke aftaler der er indgået mellem skadelidte eller skadevolder. Ligeledes kan regreskravet ikke anses for afgrænset efter, om skadelidte forføl-

¹¹¹ Drost, Thuen & Espersen, s. 79 ff., 96 ff., 131, 176

¹¹² Haug & Schwarz, s. 80

¹¹³ Lenschow & Olsen, s. 51

¹¹⁴ Lenschow & Olsen

¹¹⁵ Dom afsagt af Vestre Landsrets den 9. august 2011 i sag nr. B-2569-09 (Bilag B, s. 23n)

¹¹⁶ Lenschow & Olsen, s. 52

¹¹⁷ Lenschow & Olsen, s. 52

ger sin egen erstatnings sag ved at rejse et krav. Regreskravets afledte karakter synes dermed begrænset, eller i hvert tilfælde ikke afledt i fuldt omfang.

Det fremgår, at kommunerne kan søge regres for udbetalte sygedagpenge mod den efter de almindelige erstatningsretlige principper ansvarlige skadevolder, med de begrænsninger der fremgår af DPL § 78, stk. 1, 2. pkt. Hermed er det primært sager, hvor skadelidtes arbejdsskade kan henføres under den formelle arbejdsgiver, og hvor skaden samtidig er omfattet af definitionen i loven om arbejdssikring, som kommunerne er afskåret fra at søge sygedagpengeregres i.

Endvidere gælder, at kommunen ikke skal være påvist et tab, ud over udbetalingen af sygedagpenge. Således synes det tabskrav, der fremgår af de erstatningsretlige betingelser, at være tilsidesat eller i hvert fald fortolket således, at det i relation til kravet om regres for udbetalte sygedagpenge altid vil være opfyldt. Kommunen må dog anses for at være omfattet af en vis tabsbegrænsningspligt i relation til at overholde sygedagpengelovens foreskrevne pligter for kommunen i sygedagpengesager.

Opsummerende må det konkluderes, at kommunens regreskrav mod skadevolder formodentlig ikke i alle henseende må anses som et afledt krav – men fortsat på enkelte områder skal behandles som et selvstændigt krav. Henvisningen til de erstatningsretlige betingelser synes alene at referere til, at der skal være et ansvarsgrundlag for skadevolderen, og således kan der sættes spørgsmålstegn ved, om kravet egentlig må anses for et erstatningskrav eller i stedet har karakter af et indtrædelseskrav?

Overordnet har undersøgelsen vist, at den gældende retstilstand er uklar og giver anledning til flere afgrænsningsvanskeligheder og deraf følgende procesførelse, som eksemplificeres ved den forholdsvis omfangsrige retspraksis for retsområdet.

En af årsagerne hertil kan muligvis tilskrives samspillet mellem de socialretlige og erstatningsretlige regler, hvor lovteksten rent lovteknisk ikke synes overensstemmende. Det fremgår af forarbejderne, at regresadgangen er indført af fiskale årsager og dermed har som hovedformål at sikre staten en delvis finansiering af sygedagpengesystemet. Analysen rejser derfor overordnet spørgsmålet om reglernes generelle hensigtsmæssighed, herunder rentabilitet.

3. REGRESKRAVETS UDSTRÆKNING

3.1 Indledning

Som fremført ovenfor er kommunens regreskrav karakteriseret som et afledt krav, jf. U2002.2683H, hvilket i relation til regreskravets udstrækning grundlæggende betyder, at kommunen indtræder i skadelidtes krav mod skadevolder for tabt arbejdsfortjeneste, for så vidt kommunen har udbetalt sygedagpenge.¹¹⁸ Afgørende for kommunens regreskrav er herefter spørgsmålet om, for hvilken periode kommunen kan gøre regres mod skadevolder. Udgangspunktet er som nævnt, at kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge følger skadelidtes erstatningskrav for tabt arbejdsfortjeneste, og således vil regresperioden som hovedregel følge den periode, hvori skadelidte har krav på erstatning. Sygedagpengeperioden vil i overensstemmelse hermed ofte være sammenfaldende med denne periode¹¹⁹

¹¹⁸ Drost, Thuen & Espersen, s. 153

¹¹⁹ Lenschow & Olsen, s. 36

- men både kortere og længere perioder for udbetaling af sygedagpenge kan forekomme, og således bliver det centralt for en behandling af kommunens regreskrav at klarlægge kravets absolutte udstrækning.

3.2 **Analyse**

Til belysning af regreskravets udstrækning undersøges henholdsvis begyndelses- og stoptidspunkt efter DPL § 6 og EAL § 2 i samspil med EAL § 5. Undersøgelsen tager udgangspunkt i bestemmelserne og lovenes forarbejder, ligesom retspraksis og teori for retsområdet vil blive behandlet i relation til at bestemme regreskravets udstrækning.

3.2.1 **Begyndelsestidspunktet for udbetaling af sygedagpenge**

Det fremgår af DPL § 6, at kommunens udbetaling af sygedagpenge som udgangspunkt påbegyndes, når skadelidte har været sygemeldt i fire uger. Som hovedregel er det kommunen, der udbetaler sygedagpenge, men arbejdsgiveren har en forpligtelse til at udbetale sygedagpenge til sine ansatte i den såkaldte arbejdsgiverperiode de første 30 kalenderdage af hvert sygefravær, hvis den sygemeldte opfylder beskæftigelseskravet i forhold til arbejdsgiveren.¹²⁰ Som undtagelse hertil kan forekomme den situation, hvor arbejdsgiver har forsikret sig mod arbejdsgiverperioden, således at egenbetalingen for arbejdsgiver ikke finder sted. I sådanne situationer skal kommunen betale sygedagpenge, men kan efterfølgende ikke rette et regreskrav for arbejdsgiverperioden, da sygedagpengene i så tilfælde vil være udbetalt på et andet grundlag end det, der er hjulmet i DPL § 78, stk. 1.¹²¹ Ligeledes betaler kommunen undtagelsesvist sygedagpenge fra første sygedag i tilfælde, hvor skadelidte er i fleksjob, arbejdsløs eller selvstændig erhvervsdrivende i personlig virksomhed. Det forudsættes dog i disse situationer, at beskæftigelseskravet i forhold til kommunen er opfyldt.¹²² I forhold til tidligere regressager skal henvises til lovændringen i 2010¹²³, hvorefter arbejdsgiverperioden blev forlænget fra tre til nugældende fire uger.

3.2.2 **Stoptidspunkter**

Da kommunen som udgangspunkt kan gøre regreskrav gældende for samme periode, som skadelidte har krav på tabt arbejdsfortjeneste, bliver det centralt først at undersøge reglerne for periodisering af skadelidtes krav på erstatnings for tabt arbejdsfortjeneste, hvilket følger af EAL § 2, stk. 1.¹²⁴

Efter EAL § 2, stk. 1, 1. pkt., fastsættes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra tiden for skadens indtræden og frem til skadelidte igen kan påbegynde sit arbejde. Dette udgangspunkt modificeres af EAL § 2, stk. 1, 2. pkt., hvorefter det gælder, at såfremt det må antages, at skadelidte vil lide et erhvervsevnetab på 15 % eller derover, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidig eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.¹²⁵ Heraf kan udledes to mulige stoptidspunkter for kommunens krav på sygedagpengeregres; tidspunktet hvor skadelidte igen kan påbegynde arbejde, eller tids-

¹²⁰ Karnovs DPL, § 6 n. 14

¹²¹ Lenschow & Olsen, s. 37

¹²² Karnovs DPL, § 6 n. 14

¹²³ Lov nr. 1599 af den 22. december 2010 om ændring af lov om sygedagpenge

¹²⁴ Lenschow & Olsen, s. 36

¹²⁵ Møller & Wiisbye, s. 55

punktet hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

Efter U1999.394H har det været den almindelige opfattelse, at den periode, hvori skadelidte selv vil have krav på tabt arbejdsfortjeneste, og kommunen således krav på regres, afsluttes enten ved tidspunktet for skadelidtes genoptagelse af arbejdet i væsentlig samme omfang som tidligere, eller ved det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.¹²⁶ Dommen omhandlede en situation, hvor skadelidte havde været udsat for en arbejdsskade, der medførte en sygeperiode og derefter en periode med delvis genoptagelse af arbejdet, før der afslutningsvis i skadelidtes sygeperiode skete fuld genoptagelse af arbejdet. I sagen behandlede Højesteret samspillet mellem de to stoptidspunkter og tilkendte skadelidte krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til det tidspunkt, hvor han vendte tilbage til sit arbejde i fuldt omfang. Det fremgår af Højesterets bemærkninger i dommen, at ”stationærtidspunktet tjener som skillelinie mellem de tabsposter, der erstattes efter henholdsvis § 1, stk. 1 og stk. 2.” Der refereres i denne sammenhæng til stationærtidspunktet, der blev benyttet før 2001-reformen, som det tidspunkt i henhold til erstatningsansvarsloven, hvor det må antages, at der ikke længere indtræder en blivende bedring af skadens følger.¹²⁷ Efter dette tidspunkt kan de varige følger af skaden således vurderes. Da begrebet ”stationærtidspunktet” med 2001-reformen blev aflivet, er i denne afhandling i stedet benyttet begrebet ”afgrænsningstidspunktet” for omtalte afgrænsning, således at der ikke sker en forvirring i relation til det tidligere anvendte ”stationærtidspunkt”.

I litteraturen har der været henvist til Landsrettens afgørelse i FED2001.739Ø, ofte henvist til som Faaborg-sagen¹²⁸, som et opgør med ovennævnte opfattelse i U1999.394H.¹²⁹ I sagen blev kommunen anerkendt regreskrav for udbetalte sygedagpenge ud over afgrænsningstidspunktet, hvor skadelidte havde fået varigt erhvervsevnetab på 15 % og modtaget erstatning herfor. Ved Højesterets afgørelse i den ankede dom, H2003.151/2001¹³⁰ synes retsstillingen nu afklaret. Herved blev det fastslået, at kommunen ikke havde krav på regres for udbetalte sygedagpenge for hele perioden frem til skadelidte genoptog sit arbejde i væsentlige samme omfang, men alene frem til afgrænsningstidspunktet, da skadelidte havde fået vurderet varigt erhvervsevnetab og modtaget erstatning herfor. Skadelidte fik tilkendt førtidspension kort efter, at anken blev indgivet¹³¹, hvorefter kommunen tog bekræftende til genmæle over for skadevolder. Dog synes Højesterets afgørelse desuagtet at støtte opfattelsen i U1999.394H, som hermed må anses for gældende ret - således at den periode, hvori kommunen har et krav på regres for udbetalte sygedagpenge, afsluttes enten ved tidspunktet for skadelidtes genoptagelse af arbejdet i væsentlig samme omfang som tidligere, eller ved afgrænsningstidspunktet indtræden i de sager hvor skadelidte skønnes et erhvervsevnetab.

En gennemgang af de to mulige stoptidspunkter efter EAL § 2, stk. 1, og en nærmere afgrænsning heraf, bliver således central for at afklare regreskravets udstrækning.

¹²⁶ Ravn: Oversigt over dagpengeregres, s. 8

¹²⁷ Eyben & Isager, s. 332 ff.

¹²⁸ Ravn: Oversigt over dagpenge, s. 8

¹²⁹ Ravn & Nilsson

¹³⁰ Dom afsagt af Højesteret den 3. marts 2003 i sag nr. 151/2001 (Bilag A)

¹³¹ Vallarelli: Kommunernes Regres, s. 25

3.2.2.1 EAL § 2 stk. 1, 1. pkt.

Afgørende i relation til det første stoptidspunkt efter EAL § 2, stk. 1, 1. pkt., er Højesterets fortolkning af bestemmelsens formulering, ”indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen”. Det fremgår således af Højesterets bemærkninger i U1999.394H, ”at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, må forstås således, at der ved midlertidig uarbejdsdygtighed skal ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for perioden fra skadens indtræden, og indtil skadelidte kan genoptage sit arbejde i væsentligt samme omfang som tidligere.” Heraf følger, at kommunen, i de sygedagpengesager hvor skadelidte genoptager sit arbejde efter sygeperioden, kan gøre krav på regres for udbetalte sygedagpenge frem til det tidspunkt, hvor skadelidte i væsentligt samme omfang påbegynder sit arbejde igen. Dette synspunkt harmonerer med regresbestemmelsens forarbejder og formål, derved tidspunktet ofte i de konkrete sager vil være sammenfaldende med tidspunktet for ophør af kommunens udbetaling af sygedagpenge.¹³² Opfattelsen er støttet i retspraksis ved U2000.2018H med direkte henvisning til U1999.394H og kriteriet om genoptagelse af arbejdet i væsentligt samme omfang. I U2002.2018H tilkendes skadelidte erstatning for tabt arbejdsfortjeneste også vedrørende en periode, der lå halvandet år efter genoptagelsen af arbejdet første gang.

Spørgsmålet herefter bliver, hvorledes Højesterets formulering, ”i væsentligt samme omfang”, skal fortolkes. Det må antages, at der skal være tale om en genoptagelse af skadelidtes sædvanlige arbejde, eller i hvert tilfælde arbejde inden for samme fagområde, hvis arbejdet skal anses for at være genoptaget i væsentligt samme omfang som tidligere.¹³³ Påbegynder skadelidte samme arbejde, selv om skadelidte ikke er fysisk raskmeldt, anses arbejdet genoptaget i væsentligt samme omfang fra dette tidspunkt desuagtet følgerne. Således kan der ikke herfra gøres regreskrav gældende fra kommunen. Dog skal i modsætning til dette udgangspunkt fremhæves to domme fra 1970’erne, henholdsvis U1975.319Ø og U1979.964H. I U1975.319Ø blev erstatning tilkendt trods skadelidtes forsøg på at genoptage sit arbejde i fem dage tidligere i erstatningsperioden, mens skadelidte i U1979.964H blev tilkendt erstatning efter tidligere i erstatningsperioden at have forsøgt at genoptage sit arbejde i 14 dage. Resultatet i de to domme må anses for tvivlsom, og er i hvert tilfælde ikke i overensstemmelse med nyere litteratur på retsområdet. I stedet fremhæves ovennævnte princip; at kommunerne ikke har et regreskrav for udbetalte sygedagpenge, når skadelidte genoptager sit almindelige arbejde, uanset om skadelidte rent faktisk burde forlænge sygeperioden ud fra en lægelig vurdering.¹³⁴ Se nærmere om problemstillingen nedenfor i afsnit 3.2.2.4 om afbrudt sygeperiode.

3.2.2.2 EAL § 2, stk. 1, 2. pkt.

Det andet stoptidspunkt efter EAL § 2, stk. 1, 2. pkt., aktualiseres i den situation, hvor skadelidte ikke kan genoptage arbejdet. Det fremgår af EAL § 2, stk. 1, 2. pkt., at skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og således kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge, ophører, når det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne, såfremt erhvervsevnetabet skønnes til mindst 15 %. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med EAL § 10, stk. 1 om forelæggelse for Arbejdsskadestyrelsen, og henvisningen til Arbejdsskadestyrelsens vurdering bliver således afgørende for en nærmere afgrænsning. Det centrale spørgsmål bliver herefter, hvornår det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over erhvervsevnetabet – og hvilken konsekvens Arbejdsskadestyrelsens vurdering har for stoptidspunktet?

¹³² Lenschow & Olsen, s. 39

¹³³ Møller & Wiisbye, s. 78

¹³⁴ Møller & Wiisbye, s. 79

En fortolkningen af formuleringen i EAL § 2 er blevet afprøvet flere gange i retspraksis¹³⁵, men før en gennemgang foretages heraf, undersøges bestemmelsens formål og lovens forarbejder.

Ordlyden af EAL § 2 blev ændret i ved lovændringen i 2011¹³⁶, således at formuleringen ”varigt erhvervsevnetab” blev erstattet med ”erhvervsevne tab på 15 % eller derover”. Ændringen var foranlediget af den retspraksis, der udviklede sig ved fortolkningen af den dagældende EAL § 2¹³⁷, hvorfor det fortsat er relevant at se på forarbejderne til 2001-loven. Det fremgår heraf, at de (dagældende) regler i EAL § 2 indførtes for at undgå huller i dækningen af skadelidtes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.¹³⁸ På Retsudvalgets spørgsmål til justitsministeren vedrørende betydning af EAL § 2, herunder samspillet med reglerne om erhvervsevnetab i EAL § 5 og forelæggelse for arbejdsskadestyrelsen i EAL § 10, svarede ministeren følgende:

*”Der vil ikke opstå huller mellem de to erstatningsposter. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, bortfalder retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste nemlig kun, hvis det må antages, at den skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab på mindst 15 % [...]. Hvis Arbejdsskadestyrelsens midlertidige udtalelse vurderer erhvervsevnetabet til mindre end 15 %, vil der således fortsat kunne kræves erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.”*¹³⁹ Udgangspunktet synes derfor at være, at afgrænsningstidspunktet må regnes fra Arbejdsskadestyrelsens endelige vurdering af et erhvervsevnetab på mindst 15 %. I litteraturen har det været diskuteret, om afgrænsningstidspunktet kan indtræde efter en midlertidig vurdering fra Arbejdsskadestyrelsen¹⁴⁰, og retspraksis synes at statuere, at tidspunktet må regnes også fra en midlertidig vurdering af erhvervsevnetabet fra Arbejdsskadestyrelsen, hvis vurderingen på dette tidspunkt er baseret på et forsvarligt og tilstrækkeligt grundlag.

I U2008.1386H, der omhandler ophørstidspunktet for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til skadelidte, som havde været involveret i et færdselsuheld, fremgår det således, at afgrænsningstidspunktet kun indtræder, hvis der foreligger et forsvarligt grundlag for skønnet over den fremtidige erhvervsevne. I dommen statuerede Højesteret, at afgrænsningstidspunktet skulle regnes fra det tidspunkt, hvor der forelå en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen om midlertidig erhvervsevnenedsættelse. Begrundelsen herfor var, at det ikke fandtes nødvendigt at tilsidesætte vurderingen af, at der på tidspunktet var fornøden og tilstrækkelig grundlag for at skønne over den fremtidige erhvervsevne. Opfattelsen er støttet af U.2010.436H, hvor den midlertidige afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen ligeledes blev ophørstidspunktet for retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for skadelidte. Det fremgår således heraf, at ”retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører på det tidspunkt, hvor det ved en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen efter [EAL] § 10 eller på andet grundlag er muligt - midlertidigt eller endeligt - at skønne over skadelidtes varige erhvervsevne.”

Herudover fremgår det af U2008.1386H, at grundlaget for vurderingen enten kan afstedkomme fra en vurdering af Arbejdsskadestyrelsen eller fra et selvstændigt skøn fra skade-

¹³⁵ Lenschow & Olsen, s. 39

¹³⁶ Lov nr. 610 af den 14. juni 2011 om ændring af lov om erstatningsansvar (den nugældende erstatningsansvarslov)

¹³⁷ Lenschow & Olsen, s. 38, n. 1

¹³⁸ Møller & Wiisbye, s. 81

¹³⁹ Justitsministerens besvarelse af Retsudvalget spørgsmål nr. 19 i forbindelse med 2001-loven

¹⁴⁰ Lenschow & Olsen, s. 40 ff.

volderen på forsvarligt grundlag.¹⁴¹ Sker vurderingen på grundlag af et selvstændigt skøn fra skadevolderen, som i praksis ofte vil være ensbetydende med forsikrings-selskabet, er det endvidere en betingelse for afgrænsningstidspunktets indtræden, at der sker betaling af erstatning i overensstemmelse med skønnet. Jf. ligeledes U2008.2610H, hvor forsikrings-selskabet skulle betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste indtil det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsen kunne give udtalelse. Højesteret påpegede, at selskabet ikke forinden havde foretaget et rimeligt skøn over skadelidtes fremtidige erhvervsevne tab og i relation hertil udbetalt erstatning. I sagen genoptog skadelidte arbejde ved et fleksjob, mens retten til erstatning fortsatte til tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens udtalelse 6 måneder senere.

At det netop er Arbejdsskadestyrelsens udtalelse, hvorfra afgrænsningstidspunktet regnes, fremgår endvidere af U2008.2293V, hvor der ikke blev taget hensyn til, at det tog mere end to år for Arbejdsskadestyrelsen at fremkomme med en udtalelse. I sagen tilkendtes skadelidte krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i 2 ½ år efter ophøret af sygedagpenge fra kommunen, med henvisning til Højesterets afgørelse i U2008.1386H, hvorefter der regnes erstatning, indtil en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen foreligger. Det fremgår af Landsrettens begrundelse, at ”den omstændighed, at der er forløbet mere end 3 år og 8 måneder fra trafikuheldet, til udtalelsen forelå, eller at der er forløbet mere end 2 år og 4 måneder, fra Arbejdsskadestyrelsen blev anmodet om en udtalelse, til udtalelsen forelå, kan ikke i sig selv medføre, at der skal ske en indskrænkning i den periode, hvor forsikrings-selskabet skal betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.”

Efter EAL § 10 gælder endvidere, at hver af sagens parter har ret til at indhente udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen, men ikke har pligt hertil. Under alle omstændigheder har skadelidte dog pligt til at medvirke aktivt til en afklaring af sin fremtidige erhvervsevne, og således ophører retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på det tidspunkt, hvor det er muligt at skønne herover.¹⁴² Er skadelidtes forhold medvirkende til, at tidspunktet forsinkes, kan retten fortabes tidligere.¹⁴³

Det må således antages, at stoptidspunktet ved vurdering af erhvervsevnetab først indtræder, når der er foretaget en forsvarlig og realistisk vurdering af erhvervsevnetabet.¹⁴⁴ Grundlaget for vurderingen kan enten komme fra en vurdering af Arbejdsskadestyrelsen, eller fra et selvstændigt skøn på et forsvarligt grundlag fra skadevolderen med efterfølgende udbetaling af erstatning i overensstemmelse hermed.¹⁴⁵

Således ophører kommunens regreskrav som udgangspunkt efter EAL § 2, stk. 1, 2. pkt. på tidspunktet, hvor der i skadelidtes erstatningssag er foretaget en vurdering af erhvervsevnetab, og der er udbetalt erstatning i overensstemmelse hermed.

3.2.2.3 EAL § 5

Skadelidtes erstatning for erhvervsevnetab er reguleret i EAL § 5. Ganske i overensstemmelse med ovenstående fremgår det af EAL § 5, stk. 3, at skadelidtes erhvervsevne skal opgøres i procent, og at der ikke ydes erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 %.¹⁴⁶ Således har EAL § 5 et tæt samspil med stoptidspunktet efter EAL § 2, stk. 1, 2.

¹⁴¹ Karnovs EAL, § 2, n 15

¹⁴² Karnovs EAL, § 2 n. 15

¹⁴³ Faber-Rod: Tabt arbejdsfortjeneste

¹⁴⁴ Lenschow & Olsen, s. 42

¹⁴⁵ Karnovs EAL, § 2 n 15

¹⁴⁶ Karnovs EAL, § 5 om erhvervsevnetab

pkt., hvorefter skadelidtes krav, og dermed kommunens regreskrav, er afskåret ved vurdering af et erhvervsevnetab på mindst 15 %. Bestemmelsen kan dog ligeledes benyttes til at definere, om skadelidte har genoptaget arbejdet i væsentligt samme omfang som tidligere¹⁴⁷, og er således også relevant i relation til stoptidspunktet efter EAL § 2, stk. 1, 1. pkt. Bliver skadelidtes erhvervsevnetab således vurderet endeligt til mindre end 15 %, må arbejde anses for genoptaget i væsentligt samme omfang, så snart skadelidte genoptager arbejdet i den grad, som det fremover må forventes, at skadelidte evner.¹⁴⁸

Vurderingen af erhvervsevnetab er således vigtig for kommunens regreskrav. Forekommer Arbejdsskadestyrelsen med en vurdering af erhvervsevnetab på mindre end 15 %, skal der sondres mellem følgende to aspekter vedrørende regreskravet. Sker vurderingen ud fra skadelidtes uafklarede erhvervsmæssige situation, vil regreskravet som hovedregel fortsat kunne rettes mod skadevolder frem til skadelidtes genoptagelse af arbejde. Sker vurderingen modsat ud fra manglende årsagsforbindelse til skaden, følger det af de almindelige erstatningsretlige principper¹⁴⁹, at kommunens regreskrav som hovedregel bortfalder.

3.2.2.7 Afbrudt sygeperiode

Som nævnt ved gennemgang af retspraksis for området anses skadelidte for at have genoptaget sit arbejde i væsentligt samme omfang, så snart dette formelt sker, uanset om skadelidte reelt ud fra en lægelig vurdering burde have ventet med genoptagelsen. I relation til denne afgrænsning opstår problemstillingen vedrørende afbrudte sygeperioder.

Der foreligger en afbrudt sygeperiode såfremt skadelidte raskmelder sig, og i det væsentlige samme omfang genoptager sit arbejde for efterfølgende at sygemelde sig igen grundet samme skade. Herefter rejses spørgsmålet, i hvilket omfang kommunen har krav på regres for udbetalte sygedagpenge for de efterfølgende sygeperioder?

Først foretages en sontring mellem en påregnelig og upåregnelig ny sygeperiode. Der foreligger således en påregnelig sygeperiode i de tilfælde, hvor skadelidte raskmelder sig velvidende, at en fremtidig operation er planlagt, hvormed der vil følge en senere sygeperiode. Ved påregnelige sygeperioder gælder som udgangspunkt, at kommunen har et regreskrav for udbetalte sygedagpenge i den efterfølgende nye sygeperiode.¹⁵⁰ Modsat kan kommunen som udgangspunkt ikke fremsætte et regreskrav for en upåregnelig sygeperiode. En upåregnelig sygeperiode forekommer i de tilfælde, hvor skadelidte efter i væsentligt samme omfang at have genoptaget arbejdet, oplever en helbredsmæssig forværring. I disse tilfælde kan der således ikke rettes et regreskrav fra kommunen mod skadevolder, med mindre det kan påvises, at der er tale om væsentlige ændringer af de omstændigheder som blev lagt til grund, da sygeperioden tidligere blev afsluttet.¹⁵¹ Hermed bliver der tale om en reel genoptagelsessituation, der er reguleret af bestemmelsen om genoptagelse i EAL § 11. Efter ændringsloven i 2001¹⁵² gælder for EAL § 11 om genoptagelse, at skadelidtes ret til at få genoptaget en erstatningssag ikke længere er betinget af, at der er indtruffet nye uforudsete ændringer i helbredstilstanden.¹⁵³ Således kan genoptagelse, ud over i disse tilfælde, ske hvor andre ændringer i de faktiske forhold medfører, at erhvervsevnetabet er større end

¹⁴⁷ Lenschow & Olsen, s. 43

¹⁴⁸ Lenschow & Olsen, s. 43-44

¹⁴⁹ Eyben & Isager, s. 283 ff.

¹⁵⁰ Lenschow & Olsen, s. 44

¹⁵¹ Lenschow & Olsen, s. 45

¹⁵² Lov nr. 463 af den 7. juni 2001 om ændring af lov om erstatningsansvar

¹⁵³ Karnovs EAL, § 11 n. 50

først antaget ved afgørelsen af erstatningssagen. Denne del af bestemmelsen omfatter således de tilfælde, hvor skadelidte genoptager arbejdet i væsentligt samme omfang, for derefter at indse, at skadelidte ikke magter dette, også selv om der ikke i mellemtiden er indtrådt forværringer i helbredstilstanden.¹⁵⁴ Er der alene tale om en ændret vurdering af sagens faktiske forhold, fremgår det dog af FED2004.1593V, at genoptagelse ikke kan ske. I sagen forelå der ikke grunde til en genoptagelse af erstatningssagen efter dagældende EAL § 11, selvom méngraden var blevet forhøjet. Desuagtet at sagen omhandler en personskade fra 1997, og dermed er behandlet efter reglerne for genoptagelse før ændringsloven i 2001, må rettens begrundelse kunne sidestilles med de nugældende regler – hvorfor afgørelsen kan anføres som gældende retspraksis.

Endvidere skal henvises til, at bestemmelsen om genoptagelse i EAL § 11 tilsigter at udtrykke samme princip, som følger af de almindelige processuelle regler om dommes bindende virkning – den materielle retskraft.¹⁵⁵ Heraf følger, at de ændringer, som kan begrunde en egentlig genoptagelse fortsat, som det afgørende moment i vurderingen, skal være uforudsigelige. Det fremgår således direkte af U2003.2196V, at forhold som skadelidte burde have påberåbt sig ved tidligere afgørelse af sagen, ikke kan begrunde en genoptagelse af sagen. I sagen afviste Landsretten genoptagelse, da kravet på yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste var forfaldent på tidspunktet for domsforhandlingen i den tidligere sag, og således kunne være gjort op herved. Heri foreligger endvidere det erstatningsretlige aspekt, at alle forfaldne krav skal opgøres, når det er muligt, hvilket blandet andet har den konsekvens, at kravet ikke må udstykkes – ej heller selv om der er taget forbehold herfor.¹⁵⁶

Opsummerende foreligger der således også mulighed for, at kommunerne, i tilfælde af upåregnelige sygeperioder, kan gøre krav på regres for udbetalte sygedagpenge i de efterfølgende nye sygeperioder, såfremt omstændighederne tilfredsstillende betingelserne i EAL § 11 om genoptagelse – hovedsageligt uforudsigelige ændringer af sagens forhold.¹⁵⁷

3.3 Delkonklusion

Kommunen indtræder i skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og følger således principielt skadelidtes krav. Regreskravets begyndelsestidspunkt er efter DPL § 6 fire uger efter skadens indtræden, og stoptidspunktet kan indtræffe på to mulige tidspunkter – tidspunktet, hvor skadelidte igen kan påbegynde arbejde i væsentligt samme omfang eller tidspunktet, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

I de sygedagpengesager, hvor skadelidte genoptager sit arbejde efter sygeperioden, kan kommunen gøre krav på regres for udbetalte sygedagpenge frem til det tidspunkt, hvor skadelidte i væsentligt samme omfang påbegynder sit arbejde igen. Det må antages, at der skal være tale om en genoptagelse af skadelidtes sædvanlige arbejde, eller i hvert tilfælde arbejde inden for samme fagområde, hvis arbejdet skal anses for at være genoptaget i væsentligt samme omfang som tidligere.

Kan arbejde ikke påbegyndes indtræder stoptidspunktet ved vurdering af erhvervsevnetab - men først når der er foretaget en forsvarlig og realistisk vurdering af dette tab. Grundlaget

¹⁵⁴ Karnovs EAL, § 11 n. 50

¹⁵⁵ Karnovs EAL, § 11 n. 50

¹⁵⁶ Eyben & Isager, s. 469

¹⁵⁷ Lenschow & Olsen, s. 45

for vurderingen kan enten komme fra en vurdering af Arbejdsskadestyrelsen, eller fra et selvstændigt skøn fra skadevolderen på forsvarligt grundlag. Sker vurderingen på grundlag af et selvstændigt skøn fra skadevolderen, som i praksis ofte vil være ensbetydende med forsikringsselskabet, er det endvidere en betingelse for afgrænsningstidspunktets indtræden, at der sker betaling af erstatning i overensstemmelse med skønnet.

Erhvervsevnetabet reguleres af EAL § 5, og forekommer Arbejdsskadestyrelsen med en vurdering af erhvervsevnetab på mindre end 15 %, skal sondres mellem følgende to aspekter vedrørende regreskravets udstrækning. Sker vurderingen ud fra skadelidtes uafklarede erhvervsmæssige situation, vil regreskravet som hovedregel fortsat kunne rettes mod skadevolder frem til skadelidtes genoptagelse af arbejde. Sker vurderingen modsat ud fra manglende årsagsforbindelse til skaden, følger det af de almindelige erstatningsretlige principper, at regreskravet bortfalder.

Det gælder som udgangspunkt ved påregnelige sygeperioder, at kommunen har et regreskrav for udbetalte sygedagpenge i den efterfølgende nye sygeperiode. Modsat kan kommunen som udgangspunkt ikke fremsætte et regreskrav for en upåregnelig sygeperiode. Som undtagelse hertil foreligger der dog muligheden for, at kommunerne i tilfælde af upåregnelige sygeperioder, kan gøre krav på regres for udbetalte sygedagpenge i de efterfølgende nye sygeperioder, såfremt omstændighederne tilfredsstillende betingelserne i EAL § 11 om genoptagelse – hovedsageligt uforudsigelige ændringer af sagens forhold.

4. FORÆLDELSE

4.1 Indledning

Ovenfor er gennemgået henholdsvis regreskravets karakter og udstrækning. Heraf fremgår, at kommunens regreskrav er et modificeret afledet krav, og således må regreskravet principielt forældes sammen med skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.¹⁵⁸ Da ovenstående undersøgelse har vist, at regreskravet ikke i alle henseende følger de erstatningsretlige principper for et afledet krav, bliver det afgørende for fremstillingen af kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge at behandle spørgsmålet om forældelse.

Forældelsesbegrebet defineres bredt i litteraturen, som det forhold, at en fordring ophører, når et vist tidsrum er forløbet – uden at fordringen er holdt i kraft på en vis måde.¹⁵⁹ Reglerne herom er reguleret i forældelsesloven¹⁶⁰, ligesom Socialministeriets skrivelse om forsikringsselskabernes orienteringspligt¹⁶¹ vejleder om forældelse af kommunens regreskrav. Det centrale i afgrænsningen af reglerne for forældelse af regreskravet er en undersøgelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt samt forældelsesfristens længde. I relation hertil rejses spørgsmålet, om regreskravet følger de forældelsesregler, der gælder for skadelidtes krav på erstatning? Eller om der gælder særlige regler om forældelse for kommunens regreskrav?

¹⁵⁸ Ravn & Nilsson, s. 38

¹⁵⁹ Eyben: Forældelse, s. 24

¹⁶⁰ Lovbekendtgørelse nr. 522 af den 6. juni 2007 om forældelse af fordringer - forældelsesloven

¹⁶¹ Socialministeriets skrivelse nr. 198 om forsikringsselskabernes pligt til at orientere skadelidtes opholdskommune i regressager af den 19. december 1997

Sidst skal fremhæves en begrebsafgrænsning i relation til det følgende afsnit af afhandlingen. For en undersøgelse af forældelsesreglerne kan det med fordel afgrænses, hvorledes den konkrete juridiske definition af forældelse må betegnes, således at en afgrænsning ikke deduceres fra et abstrakt forældelsesbegreb. Derfor må forældelsesbegrebet klart defineres som, *en lovhjelmet ophørsgrund, hvorefter en fordring bortfalder efter udløbet af en i loven fastsat, bestemt frist, som ikke er betinget af en særlig opfordring til fordringshavere om at anmelde deres krav, og som kan afbrydes af fordringshaveren eller af skyldneren ved foretagelse af bestemte skridt med den virkning, at en ny, bestemt – oftest tilsvarende – frist løber fra afbrydelsestidspunktet.*¹⁶²

4.2 **Analyse**

For at belyse forældelsesreglerne for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge undersøges først de regler, der gælder for forældelse efter forældelsesloven samt lovens forarbejder. Derefter sammenholdes disse med Socialministeriets skrivelse fra 1997, hvor der eksplicit er beskrevet et særligt aspekt for forældelse af regreskravet. Sidst behandles retspraksis og litteratur for retsområdet.

4.2.1 Loven og dens forarbejder

Reglerne om forældelse er som nævnt reguleret i lov nr. 522 af den 6. juni 2007 om forældelse af fordringer, hvor der med indførslen heraf gennemførtes en samlet reform af de almindelige regler om forældelse af fordringer.¹⁶³ Således afløste 2007-loven henholdsvis DL 5-14-4¹⁶⁴ samt 1908-loven¹⁶⁵ om forældelse af visse fordringer. Lovændringen skete på baggrund af en flersidet kritik af de dagældende forældelsesregler, og således fremgår det af Justitsministeriets betænkning om ændringen af forældelsesloven, at formålet var en samlet revision af de hensyn, som forældelsesreglerne bygger på.¹⁶⁶ ”Udvalget kan således foreslå ændringer med hensyn til alle grundlæggende spørgsmål om forældelsesreglernes udformning, herunder om forældelsesfristernes længde og begyndelsestidspunkt samt om mulighederne og betingelserne for suspension og afbrydelse af forældelse”¹⁶⁷.

Hovedlinjerne i 2007-lovens ændringer var, at fordringer som hovedregel nu forældes efter 3 år og at sikre en gennemførsel af ensartede regler om afbrydelse af forældelse samt en gennemførsel af udtrykkelige regler om retsvirkningerne af forældelse og afbrydelse af forældelse.¹⁶⁸ Afgørende i relation til behandlingen af retsområdet for denne afhandling er hovedsageligt forkortelsen af forældelsesfristen for fordringer til 3 år, en frist, der tidligere omfattedes af 1908-loven, og var på 5 år. Den nugældende forældelsesfrist på 3 år er undergivet suspension i samme omfang som den tidligere 5-års frist efter 1908-loven og er kombineret med en absolut frist på 30 år fra den skadevoldende handlingens ophør ved krav om erstatning for personskade. For så vidt angår retsvirkninger for forældelse og afbrydelse heraf, er ændringen af disse i overvejende grad en kodifikation af den hidtidige retstilstand.¹⁶⁹

Endvidere skal det fremhæves, at loven også gælder for fordringer, som, uden at være forældet på daværende tidspunkt, var stiftet inden ikrafttrædelsestidspunktet den 1. januar

¹⁶² Eyben: Forældelse, s. 27

¹⁶³ Karnovs FOL, indledende note *

¹⁶⁴ Danske Lov 5-14-4 om giæld (forældelse)

¹⁶⁵ Lov nr. 274 af den 22. december 1908 om lov om forældelse af visse fordringer

¹⁶⁶ Eyben: Forældelse, s. 80

¹⁶⁷ Bet. 2005 nr. 1460 om gennemførsel af forældelsesloven

¹⁶⁸ Karnovs FOL, indledende note *

¹⁶⁹ Karnovs FOL, indledende note *

2008. Overgangsreglen kan synes at have mindre relevans i dag, dersom de fleste sager om fordringer efter de tidligere forældelsesregler af tidsmæssige konsekvenser er afviklet – dog kan enkelte situationer opstå, hvor reglen bliver relevant.

4.2.2 Socialministeriets skrivelse om forsikringsselskabernes orienteringspligt

Ved lovændringen af sygedagpengeloven i 1997¹⁷⁰ blev der indført et nyt stk. 3 til den dagældende bestemmelse om sygedagpengeregnes, DPL § 39. Hermed blev der statueret, at forsikringsselskaberne har en lovmæssig pligt til at orientere kommunen, når der sker udbetaling af erstatning til skadelidte. ”Forsikringsselskaberne har pligt til at orientere skadelidtes opholdskommune, når der udbetales erstatning til den pågældende som følger af en personskade.”¹⁷¹ Bestemmelsen blev kort før lovens ikrafttræden ledsaget af Socialministeriets skrivelse af den 19. december 1997 om forsikringsselskabernes pligt til at orientere skadelidtes opholdskommune i regressager. Skrivelsen indeholder fyldestgørende oplysninger om forsikringsselskabernes orienteringspligt, herunder hvilken kommune, der skal orienteres, hvad kommunen skal orienteres om, samt hvornår orienteringen skal ske i de konkrete erstatningsretlige situationer.¹⁷² Det fremgår endvidere af skrivelsen, at kommunen blot kan afvente orientering fra forsikringsselskaberne ved afslutningen af en erstatningssag, hvor der skal være udbetalt erstatning.¹⁷³ Der blev ikke ved lovændringen knyttet nogle sanktioner til lovbestemmelsen i tilfælde af undladelse af orientering, og efter flere undersøgelser af det socialretlige område fremgik det, at kommunerne kun i yderst begrænset omfang blev orienteret af forsikringsselskaberne.¹⁷⁴ Som en direkte konsekvens heraf, og med henvisning til regresadgangens fiskale formål, indførtes ved sygedagpengeloven i 2006¹⁷⁵ en sanktion for forsikringsselskaberne som konsekvens for manglende orientering. Det fremgår herefter af den nugældende DPL § 78, stk. 2, at:

”Forsikringsselskaber har pligt til inden 4 uger at orientere skadelidtes opholdskommune, når der udbetales erstatning til den pågældende som følge af en personskade. Manglende overholdelse af 4-ugers-fristen medfører, at forældelsen af regreskravet suspenderes i tidsrummet frem til, at orienteringen af kommunen sker.”

Dermed bliver bestemmelsen ikke mindst relevant, når reglerne om forældelse skal behandles i relation til kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge. Nærmere følger i afsnit 4.2.5.3.

4.2.3 Afgørelser og teori

For at undersøge reglerne for forældelse af kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge, må forældelseslovens bestemmelser herom, i samspil med forsikringsselskabernes orienteringspligt i DPL § 78, stk. 2, undersøges ved en gennemgang af retspraksis og anvendt litteratur for retsområdet. Derfor gennemgås i følgende afsnit relevante afgørelser samt opfattelser i litteraturen for bedre at kunne belyse forældelsesproblematikken og dens afgrænsning i relation til regreskravet.

¹⁷⁰ Lov nr. 893 af den 3. december 1997 om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

¹⁷¹ Dagældende DPL § 39, stk. 3

¹⁷² Lenschow & Olsen, s. 70

¹⁷³ Ravn & Nilsson, s. 36

¹⁷⁴ Lenschow & Olsen, s. 70

¹⁷⁵ Lov nr. 563 af den 9. juni 2006 lov om sygedagpenge

4.2.4 Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt

Da kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge i væsentligt omfang er et afledet krav, forældes regreskravet principielt i overensstemmelse med skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.¹⁷⁶ Begyndelsestidspunktet for forældelsesfristen er reguleret i FOL § 2, hvoraf fremgår af stk. 1, at forældelsesfristen regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt. I relation til skadelidtes krav for erstatning, og således kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge, gælder det efter FOL § 2, stk. 4, at forældelsesfristens begyndelsestidspunkt er skadens indtræden. ”For fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold regnes forældelsesfristen fra tidspunktet for skadens indtræden.”¹⁷⁷

Formuleringen ”skadens indtræden” er fortolket således, at forældelsesfristen som udgangspunkt løber fra tilskadekomsttidspunktet, hvis det allerede her er klart, at skaden vil medføre en sygeperiode.¹⁷⁸ Resulterer den skadegørende handling derimod ikke umiddelbart i en konstaterbar skade, løber fristen først fra det tidspunkt, hvor der har vist sig sådanne skadelige følger, at skadelidte må have rimelig anledning til at rejse sit erstatningskrav.¹⁷⁹ Særligt ved personskade indebærer dette, at det afgørende for forældelsesfristens begyndelsestidspunkt hermed ikke er kravets forfaldstidspunkt som fastsat i EAL § 16, stk. 1, men derimod om skadens følger ligger inden for rammerne af, hvad der kunne påregnes ved tilskadekomsten – uanset om der er tale om varige eller midlertidige følger af skaden.¹⁸⁰ Således løber forældelsesfristen for krav vedrørende alle sådanne følger fra tidspunktet for tilskadekomsten, selv om deres endelige omfang først kan konstateres senere. Opfattelsen er støttet af retspraksis, hvor senest afgørelsen i U2012.2844Ø statuerer et sådant udgangspunkt. Dommen omhandler forældelse af krav på tabt arbejdsfortjeneste for en skade indtrådt i 2005. Landsretten udtalte følgende i dommens begrundelse: ”den uarbejdsdygtighed, som ligger til grund for det af [Skadelidte] fremsatte krav om erstatning for tabt arbejdstjeneste, lå inden for rammerne af, hvad der allerede på ulykkestidspunktet eller kort herefter kunne påregnes (min fremhævelse). Selv om kravet på erstatning for tabt arbejdstjeneste først langt senere kunne opgøres præcist, har [skadelidte] således ikke - eller i hvert fald kun i en kortere periode efter ulykken den 22. december 2005 - været i utilregnelig uvidenhed om sit krav, og forældelsesfristen for kravet udløb derfor den 22. december 2010.” Spørgsmålet om forældelse er i dommen behandlet efter de gældende regler før 2007-loven, hvorfor der er tale om en forældelsesfrist på 5 år. Ud fra en fortolkning af landsrettens begrundelse må det antages, at begyndelsesfristen ikke ville være regnet fra ulykkestidspunktet, såfremt Landsretten ikke havde vurderet sygeperioden inden for rammerne af, hvad der umiddelbart i forbindelse med tilskadekomsten kunne påregnes. Vurderingen af påregneligheden bliver således central.

Hertil gælder at forældelsesfristen for hele kravet løber fra periodens begyndelse, og der tages således i forældelsesmæssig henseende som udgangspunkt ikke hensyn til, at kravet først endeligt kan opgøres ved sygeperiodens afslutning.¹⁸¹

Begyndelsestidspunktet for skadelidtes krav på erstatning fremstår således ikke uklar og må som udgangspunkt regnes for tilskadekomsttidspunktet.¹⁸² I relation til kommunens re-

¹⁷⁶ Ravn & Nilsson, s. 38

¹⁷⁷ Karnovs FOL, § 2, stk. 4

¹⁷⁸ Eyben: Forældelse, s. 286

¹⁷⁹ Karnovs FOL, § 2, stk. 4, n. 9

¹⁸⁰ Karnovs FOL, § 2, stk. 4, n. 9

¹⁸¹ Eyben: Forældelse, s. 286

greskrav for udbetalte sygedagpenge har det dog i retspraksis været omstridt, hvorvidt regreskravets forældelsesfrist i overensstemmelse hermed løber fra tilskadekomsttidspunktet, eller om forældelsesfristen først løber fra udbetalingstidspunktet?¹⁸³ Således vil kommunens krav som udgangspunkt ikke opstå samtidigt med skadetidspunktet, da sygedagpengeudbetalingen som behandlet tidligere, først påbegyndes efter en arbejdsgiverperiode på fire uger efter DPL § 6. Problemstilling er behandlet flere gange i retspraksis, og udgangspunktet synes hermed stadfæstet. I FED2002.579Ø blev det fastslået, at kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge var undergivet samme forældelsesfrist som skadelidtes krav på erstatning. I overensstemmelse hermed var kommunens regreskrav forældet 5 år efter skadetidspunktet, og således blev også begyndelsestidspunktet for forældelse af regreskravet regnet fra tidspunktet for tilskadekomsten. Det fremgår som begrundelse herfor, at der ikke findes grundlag for at afvige fra udgangspunktet om forældelsesfristen begyndelse i 1908-loven: ”Efter lovens § 2 er begyndelsestidspunktet for forældelsesfristen for erstatningskrav som udgangspunkt det tidspunkt, hvor den ansvarspådragende handling blev foretaget og skaden skete. Der er ikke i sagen grundlag for at fravige dette udgangspunkt.” Dommen er som nævnt behandlet efter 1908-loven, men princippet og afgørelsen vedrørende begyndelsestidspunktet kan antages også at må gælde efter de nugældende regler.¹⁸⁴

Ligeledes FED2004.926V, hvor der eksplicit blev statueret, at der for kommunens regreskrav ikke fandtes grundlag for at lade forældelsesfristen løbe fra noget senere tidspunkt end skadeditoen. I sagen rejste kommunen krav om regres for udbetalte sygedagpenge 5 år og 27 dage efter skadetidspunktet, hvormed der blev taget direkte stilling til påstanden om, at forældelsesfristen for kommunens regreskrav først påbegyndtes ved udbetalte sygedagpenge fire uger efter skadetidspunktet. Det fremgår af rettens begrundelse, at forældelsesfristen skulle regnes fra samme tidspunkt som skadelidtes krav, da kommunens regreskrav var afledt af skadelidtes eget krav for erstatning. Den omstændighed, at kommunen senere end en måned efter skadetidspunktet modtog anmodning om sygedagpenge kunne ikke medføre, at forældelsesfristen blev udsat.

Således synes retsstillingen klar, senest medgivet i FED2011.28V, dersom at forældelsesfristen for kommunens regreskrav følger skadelidtes krav på erstatning med udgangspunkt i tidspunktet for tilskadekomsten, såfremt det allerede her er klart, at skaden vil medføre en sygeperiode.¹⁸⁵ For så vidt angår den ovenfor nævnte situation, hvor den skadegørende handling ikke umiddelbart resulterer i en konstaterbar skade, må fristen tillige løbe fra det tidspunkt, hvor skadelidte har rimelig anledning til selv at rejse erstatningskrav.¹⁸⁶

Forældelsesfristen for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge løber således fra samme tidspunkt som skadelidtes krav, hvilket er i overensstemmelse med princippet i FOL § 12 om solidariske skyldforhold. Efter FOL § 12, stk. 1 gælder, at *hæfter flere skyldnere solidarisk, og har én af dem opfyldt fordringen, indtræder den pågældende i henseende til forældelse af krav mod medskyldnere i fordringshaverens retsstilling.*¹⁸⁷ FOL § 12 omhandler indtræden i fordringshaverens retsstilling ved opfyldelse af en fordring, som

¹⁸² Eyben: Forældelse, s. 286

¹⁸³ Lenschow & Olsen, s. 63

¹⁸⁴ Karnovs FOL, § 2, stk. 4, n. 9

¹⁸⁵ Eyben: Forældelse, s. 287

¹⁸⁶ Lenschow & Olsen, s. 64

¹⁸⁷ Karnovs FOL, § 12, stk. 1

flere hæfter solidarisk for¹⁸⁸, og omfatter således ikke i sig selv kommunens regreskrav, da regreskravet karakteriseres som et afledt krav mod en erstatningsansvarlig skadevolder fra tredjemand, der har betalt ydelser til skadelidte, hvilket kommer til fradrag i dennes erstatningskrav¹⁸⁹. I litteraturen er det diskuteret, hvorvidt der reelt foreligger en delvis solidarisk hæftelse for kommunens regreskrav¹⁹⁰, men af betænkningen¹⁹¹ og lovforslaget¹⁹² til den nye forældelseslov fremgår det, at kommunens regreskrav ikke er omfattet af FOL § 12.

Det fremgår endvidere heraf, at forældelse af kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge ikke er særskilt behandlet i forældelsesloven, og at en videreførelse af den hidtidige retspraksis er tiltænkt¹⁹³. Regreskravets afledte karakter fører dog tilsvarende principperne i FOL § 12 til, at den berettigede ikke får en bedre retsstilling end skadelidte¹⁹⁴ - udgangspunktet er således, at regreskravet forældes efter indtrædelsesprincippet, hvorefter kravet i forældelsesmæssig henseende er stillet på samme måde som skadelidtes krav mod den erstatningsansvarlige, såfremt skadelidte ikke havde modtaget ydelser fra tredjemand. Den forældelsesmæssige retsstilling bliver derfor den samme som efter FOL § 12. Eneste forskel er, at tillægsfristen i FOL § 12, stk. 2 ikke gælder for regreskravet¹⁹⁵. Konsekvensen heraf bliver, at såfremt skadelidtes krav på erstatning er forældet på det tidspunkt, hvor tredjemand præsterer sin ydelse, rammer forældelsen ikke kun erstatningskravet, men også regreskravet. Således gælder, at uanset hvor kort en frist, der levnes kommunen til at anmelde regreskrav efter indtrædelsesprincippet, er det denne frist, der er gældende.¹⁹⁶ Forældelse af kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge løber derfor som altovervejende hovedregel fra tilskadekomstidspunktet – ligesom skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Sidst skal nævnes den omstændighed, at forældelsesfristens begyndelsestidspunkt er afhængigt af skadelidte kendskab til sit erstatningskrav. Da kommunens regreskrav er afledt af skadelidtes krav på erstatning, får skadelidtes viden indflydelse for regreskravet i den henseende, at også forældelsesfristen for kommunens regreskrav først regnes fra det tidspunkt, hvor skadelidte får kendskab til sit erstatningskrav.¹⁹⁷ Det afgørende er ikke kommunens kendskab til erstatningskravet, men skadelidtes eget kendskab. Således er der ej heller i denne henseende grundlag for at regne forældelsesfristen fra udbetaling af sygedagpenge på et senere tidspunkt end skadelidtes krav på erstatning.

4.2.4.1 Successiv forældelse

Vedrørende forældelsesspørgsmålet for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge har det været diskuteret, hvorvidt princippet for successiv forældelse er gældende i relation til skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og dermed for kommunens regreskrav, som er afledt heraf.¹⁹⁸

¹⁸⁸ Karnovs FOL, § 2 n. 9

¹⁸⁹ Eyben: Forældelse, s. 369

¹⁹⁰ Eyben: Forældelse, s. 369

¹⁹¹ Bet. 1460/2005, s. 268 ff.

¹⁹² FT 2006-07, tillæg A, s. 5625

¹⁹³ Eyben: Forældelse, s. 369

¹⁹⁴ Karnovs FOL, § 2 n. 9

¹⁹⁵ Karnovs FOL, § 2 n. 9 & § 12 n. 72

¹⁹⁶ Eyben: Forældelse, s. 370

¹⁹⁷ Lenschow & Olsen, s. 64

¹⁹⁸ Lenschow & Olsen, s. 64

Successiv forældelse betegner det princip, at forældelse indtræder løbende - i takt med, at den enkelte fordring om betaling af tabt arbejdsfortjeneste forfalder dag for dag.¹⁹⁹ Problemstillingen har været behandlet i litteraturen for retsområdet, dersom både kommunens regreskrav og skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste reelt opstår løbende, efterhånden som de forfalder, ligesom en anerkendelse af successiv forældelse vil sikre en langt mere givtig regresadgang for kommunerne.

Således er spørgsmålet, om kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge skal anses for ét samlet krav eller for løbende krav, hvorefter successiv forældelse vil sikre kommunen adgang til også at fremsætte regreskrav i de tilfælde, hvor forældelsesfristen i forhold til skadens indtræden er udløbet.²⁰⁰

Med Højesterets dom den 19. marts 2013²⁰¹ synes problemstillingen afklaret - i overensstemmelse med Landsrettens tidligere begrundelse i FED2011.28V, hvor Landsretten ikke fandt grundlag for at lade forældelsesfristen løbe helt eller delvist fra et senere tidspunkt end skadestidspunktet, og princippet om successiv forældelse således eksplicit blev afvist. I 2013-dommen anførte skadelidte, at kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt godtgørelse for svie og smerte ikke var forældet trods overskridelse af forældelsesfristen regnet fra skadestidspunktet, da forældelse i stedet måtte anses for at indtræde successivt. Højesteret behandlede sagen efter både 1908-loven og 2007-loven, da arbejdsskaden fandt sted i august 2005, og fandt, at der ikke efter nogle af bestemmelserne var grundlag for at fastslå successiv forældelse. Højesteret henviste til begyndelsestidspunktet i FOL § 2, stk. 1, hvorefter begyndelsestidspunktet regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve af få fordringen opfyldt, og endvidere FOL § 2, stk. 3 hvorefter forældelsesfristen på erstatning for skader forvoldt uden for kontrakt regnes fra skadens indtræden. Herudover henviste Højesteret til 2007-lovens forarbejder, herunder lovforslagets bemærkninger til FOL § 2, stk. 4²⁰², hvoraf det ikke fremgår, at krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste eller godtgørelse for svie og smerte forældes successivt.

Det fremgår således af lovforslagets bemærkninger, at FOL § 2, stk. 4 skal videreføre praksis med hensyn til fastlæggelse af begyndelsestidspunktet. At dette tidspunkt som hovedregel er tidspunktet for lidelsens opståen, såfremt der ved personskade er forskel på skadens indtræden og tidspunktet for lidelsens opståen. Fristen løber i disse tilfælde fra det tidspunkt, hvor de skadegørende følger har vist sig på en sådan måde, at skadelidte selv havde rimelig anledning til og mulighed for at rejse et erstatningskrav – også hvis dette anses for et eventuelt foreløbigt krav.²⁰³

Anderledes anfører Socialministeriet i vejledningen fra 2001²⁰⁴, at forældelse af kommunens regreskrav løber successivt fra kommunens udbetaling af sygedagpenge. Synspunktet er tidligere i litteraturen fremhævet som direkte forkert²⁰⁵ og må hermed anses for endelig forkastet. Det skal bemærkes, at Socialministeriets vejledning fra 1996²⁰⁶ er i overensstemmelse hermed.

Kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge anses således i forældelsesmæssigt henseende som et afledet krav, og regreskravet forældelses dermed principielt sammen

¹⁹⁹ Dom afsagt af Højesteret den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012 (Bilag C)

²⁰⁰ Lenschow & Olsen, s. 64

²⁰¹ Dom afsagt af Højesteret den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012 (Bilag C)

²⁰² Lovforslag L 165, FT 2006-2007, tillæg A

²⁰³ Lovforslag L 165, FT 2006-2007, tillæg A, s. 5613 ff.

²⁰⁴ Socialministeriets vejledning nr. 171 af 28. september 2001

²⁰⁵ Ravn & Nilsson, s. 38

²⁰⁶ Socialministeriets vejledning nr. 83 af 7. maj 1996

med skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.²⁰⁷ Med Højesterets dom fra marts 2013 er retsstillingen endeligt afklaret, og der er fulgt op på resultatet fra U2002.573H. I 2002-dommen statuerede Højesteret, at der ikke var grundlag for successiv forældelse, men at forældelsesfristen løber fra skadedatoen – også selvom udbetalingerne af kravet var foretaget løbende efter skadedatoen. Der gælder således ikke et princip om successiv forældelse for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge.

4.2.5 Forældelsesfristens længde

Den almindelige forældelsesfrist er givet i FOL § 3, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 3 år, medmindre andet følger af lovgivningen. 3-års fristen blev indført ved lovændringen i 2007, hvorefter hovedreglen i dansk forældelsesret modsat tidligere nu er en kort forældelsesfrist. Samtidig svarer forældelsesfristen på 3 år nu til den tilsvarende regel i norsk og finsk ret.²⁰⁸

Ved en undersøgelse af fristen skal sondres mellem bestemmelsens to aspekter. Først henvises der til fastsættelsen af forældelsesfristen til en 3 års periode, og dernæst bliver denne frist endvidere fastsat som forældelseslovens hovedregel, hvilket kan udledes implicit ved beskrivelsen af de følgende undtagelser; ”medmindre andet følger af lovgivningen”. Med undtagelsen henvises henholdsvis til de længere frister, som følger af forældelseslovens andre bestemmelser, og herudover generelt til andre frister, som er fastsat uden for forældelsesloven.²⁰⁹ For så vidt angår kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge, følger dette reguleringen i FOL § 3, stk. 1, og forældelsesfristen er således efter hovedreglen 3 år.

Ved belysning af de forældelsesmæssige aspekter ved kommunens regreskrav, må dog ikke alene undersøges selve forældelsesfristen. Denne må ligeledes belyses i sammenhæng med ovenstående behandling af fristens begyndelsestidspunkt, ligesom også mulighed for suspension og forældelses absolutte frister må behandles.²¹⁰

For så vidt angår den absolutte forældelsesfrist for kommunens regreskrav, fremgår det af FOL § 3, stk. 3 nr. 1, at denne indtræder 30 år efter den skadevoldende handlingens ophør for fordringer på erstatningskrav for personskade, at den er absolut og at den medfører, at der i intet tilfælde kan ske suspension.²¹¹ Således er følger af skaden, der først opstår mere end 30 år efter den skadevoldende handling, uden betydning, ligesom det er underordnet om skaden først indtræder eller viser sig mere end 30 år efter den skadevoldende handling.²¹² Kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge er således forældet, også i det tilfælde, hvor kommunen først får kendskab til skadens følger efter, at den absolutte frist udløb.²¹³

Ved ændring af FOL § 2, som omhandler forældelsesfristernes begyndelsestidspunkt, er det, som behandlet ovenfor, nu reguleret i FOL § 2, stk. 4, at forældelsesfristen for fordringer på erstatning for skade forvoldt uden for kontraktforhold regnes fra tidspunktet for skadens indtræden. Denne regel gælder ikke for den absolutte frist for erstatningskravet, og afledt deraf kommunens regreskrav, da denne regnes fra tidspunktet for ophøret af den skadevoldende handling - det tidspunkt, hvor skaden blev forårsaget.²¹⁴ Dette svarer principielt til, hvad der tidligere var gældende ret, og således har ændringen ikke haft betyd-

²⁰⁷ Ravn & Nilsson, s. 38

²⁰⁸ Eyben: Forældelse, s. 193

²⁰⁹ Eyben: Forældelse, s. 197

²¹⁰ Eyben: Forældelse, s. 194

²¹¹ Karnovs FOL, § 3 n. 22

²¹² Karnovs FOL, § 3 n. 21 & n. 22

²¹³ Lenschow & Olsen, s. 65

²¹⁴ Karnovs FOL, § 2 n. 9

ning for forældelsesfristens begyndelsestidspunkt. Derimod har ændringen haft betydning for forældelsesfristens længde. Hvor der tidligere har været en suspenderbar 5-års frist kombineret med en absolut 20-års frist, gælder der således nu for kommunens regreskrav en kombination af den almindelige forældelsesfrist på 3 år sammenholdt med den absolutte frist på 30 år ved personskader.

4.2.5.1 Tillægsfrister

Den almindelige forældelsesfrist på 3 år efter FOL § 3, stk. 1 suppleres af mulige tillægsfrister efter FOL § 21, hvorfor det er centralt for regreskravets forældelsesfrist at undersøge bestemmelsen nærmere. Således har tillægsfristerne virkning som en foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen, og de medfører derfor en forlængelse af den almindelige forældelsesfrist på 3 år²¹⁵.

FOL § 21 hjemler en foreløbig afbrydelsesvirkning og opregner de tilfælde, hvormed en tillægsfrist kan opstå. Med ændringen ved 2007-loven skete en præcisering og udvidelse af de tilfælde, hvor foreløbig afbrydelsesvirkning indtræder²¹⁶, samtidig med at der fastsattes en bestemt og generel tillægsfrist på 1 år til at iværksætte egentlig afbrydelse²¹⁷. Centralt i relation til kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge er særligt FOL § 21, stk. 1 ved rets- og voldgiftssager og stk. 5 ved forhandling om kravet.

Tillægsfrist på 1 år indtræder ved rets- eller voldgiftssag om grundlaget for fordringen efter FOL § 21, stk. 1. Afgørende for tilkendelse af tillægsfristen er, at der inden forældelsesfristens udløb er anlagt en rets- eller voldgiftssag. Afbrydelsesvirkningen er betinget af, at der sker realitetsafgørelse i sagen²¹⁸ - sker dette ikke, fremgår det af betænkningen til lovforslaget, at afbrydelsesvirkning efter FOL § 20, stk. 1 i stedet indtræder²¹⁹. Herefter indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at der er givet besked om, at sagen er afsluttet.

Ved tilkendelse af tillægsfrist efter FOL § 21, stk. 1, vil forældelse tidligst indtræde 1 år efter sagens endelige afgørelse, som dermed bliver det afgørende tidspunkt for forældelsesfristen. Ankes afgørelsen, løber fristen fra ankeinstansens afgørelse, også selv om anke er betinget af en særlig tilladelse.²²⁰

Tillægsfristen på 1 år indtræder ved forhandlinger om fordringen efter FOL § 21, stk. 5. Bestemmelsen hjemler en foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen i det tilfælde, hvor der inden forældelsesfristens udløb er indledt forhandlinger om fordringen mellem skyldner og fordringshaveren – i regressager typisk mellem ansvarsforsikringsselskabet og kommunen. Retsvirkningen af tillægsfristen er den samme som efter FOL § 21, stk. 1, og således indtræder forældelse tidligst 1 år efter forhandlingernes afslutning. Dermed får bestemmelsen kun betydning, dersom forhandlingerne er indledt på et tidspunkt, hvor der er mindre end 1 år tilbage af forældelsesfristen. Afsluttes forhandlingerne på et tidligere tidspunkt, har det således ingen betydning for forældelsesfristen – desuagtet forhandlingernes varighed i øvrigt.²²¹ Ligeledes såfremt forhandlingerne først indledes efter, at forældelse er indtrådt.²²²

²¹⁵ Lenschow & Olsen, s. 66

²¹⁶ Karnovs FOL, § 21, n. 158

²¹⁷ Bet. 1450/2005, s. 355 ff.

²¹⁸ Eyben: Forældelse, s. 918

²¹⁹ Bet. 1450/2005, s. 494 ff.

²²⁰ Eyben: Forældelse, s. 919

²²¹ Eyben: Forældelse, s. 925

²²² Karnovs FOL, § 21 n. 175

Herudover skal der, for at tillægsfristen indtræder, være tale om egentlige forhandlinger mellem parterne. Forhandlingerne skal vedrøre selve regreskravet eller grundlaget herfor, således at kreditor med rette må antage, at det ikke er nødvendigt at iværksætte retslige skridt for at undgå forældelse.²²³ Endvidere gælder, at forældelse ikke udskydes i det tilfælde, hvor skyldner under forløbet indtager en afvisende holdning til kravet, jf. FED2004.2970Ø, hvor skadevolders forsikringsselskab havde tilbudt skadelidte sagen forligt, men hvor skadelidte ikke havde accepteret dette. Den omstændighed, at forliget var tilbudt, afskar ikke skadevolder fra at påberåbe sig forældelse, og skadevolder fandtes således ikke gennem sit forsikringsselskabs forligstilbud at have indgået realitetsforhandlinger på en sådan måde som betinget i FOL § 21, stk. 5.

Det samme gælder i det tilfælde, hvor skyldneren ikke tager stilling til regreskravet, men blot anfører, at kravet overvejes eller undersøges. Problemstillingen er behandlet i FED2008.177V, hvor skadelidtes krav fandtes forældet, da der ikke havde været forhandlinger mellem parterne i 2 år, og da skadevolder tidligere havde meddelt skadelidte, at der ikke fandtes grundlag for yderligere erstatningsudbetaling.

Tillægsfristens indtræden forudsætter således, at skyldner udviser en sådan grad af imødekommelse over for kravet, at kreditor må kunne regne med, at en forligsmæssig løsning kan opnås inden for en overskuelig fremtid – eksempelvis i tilfælde hvor erstatningspligten er anerkendt, og der alene forhandles om erstatningens størrelse.²²⁴

Sidst skal nævnes, at skyldner som udgangspunkt har bevisbyrden for, at forhandlingerne er afsluttet på et bestemt tidspunkt.²²⁵ I en sådan situation, hvor forhandlingerne ikke afsluttes udtrykkeligt, må fristen regnes fra den sidste kommunikation mellem parterne, som har karakter af egentlig forhandling.²²⁶

Den usikkerhed som bestemmelsen medfører om forhandlingssituationen vil dog altid kunne afhjælpes med en udtrykkelig aftale om forlængelse af forældelsesfristen – en såkaldt suspensionsaftale.²²⁷ Dermed afskæres den tvivl, der kan opstå om, hvorvidt forhandlinger er indledt. Mere om suspensionsaftaler følger i afsnit 4.2.5.2.

Kommunen kan således ved behandling af regressagen opnå en tillægsfrist på 1 år efter FOL § 21, stk. 1 eller stk. 5. Derimod er det fortsat uafklaret, om en tillægsfrist for regresagen kan opnås ved skadelidtes ageren i egen erstatningssag.²²⁸ Dersom kommunens regreskrav anses for afledt af skadelidtes erstatningskrav, må det antages, at tillægsfristen også gælder kommunens regreskrav for så vidt, at skadelidte i egen erstatningssag opnår en tillægsfrist. Antagelsen støttes af, at regreskravet i forældelsesmæssig henseende opfattes som et fuldt ud afledt krav.

4.2.5.2 Suspensionsaftale

Det fremgår modsætningsvist af FOL § 26 om lovens fravigelighed, at det står parterne frit for at aftale en anden forældelsesfrist end den lovbestemte, såfremt forældelsesfristen er begyndt at løbe på tidspunktet for aftalen.²²⁹ En sådan aftale om, at forældelsesfristen forlænges, kaldes en suspensionsaftale og vil ofte være relevant i sager om regreskrav for

²²³ Karnovs FOL, § 21 n. 176

²²⁴ Karnovs FOL, § 21 n. 176

²²⁵ Karnovs FOL, § 21 n. 178

²²⁶ Karnovs FOL, § 21 n. 178

²²⁷ Eyben: Forældelse, s. 927

²²⁸ Lenschow & Olsen, s. 68

²²⁹ Eyben: Forældelse, s. 126-127

kommunens udbetalte sygedagpenge. En suspensionsaftale benyttes således i de tilfælde, hvor den almindelige forældelsesfrist på 3 år er ved at udløbe, og der samtidig ikke kan tilkendes en tillægsfrist efter FOL § 21, samt i de tilfælde hvor en tilkendt tillægsfrist er ved sit udløb.²³⁰

FOL § 26, stk. 1 påbyder, at loven ikke ved forudgående aftale kan fraviges til skade for skyldneren. Således omhandler bestemmelsen et forbud mod aftaler, der er indgået inden forældelsesfristen er begyndt at løbe. Efterfølgende aftaler er som nævnt derimod gyldige og kan således alene tilsidesættes efter de almindelige aftaleretlige regler om ugyldighed, herunder hovedsageligt AFTL § 36.²³¹ I overensstemmelse hermed antages det ligeledes, at det er kreditor, som må godtgøre, at en anmodning om suspension er blevet accepteret af skyldneren.²³² Retsvirkningen af en gyldig suspensionsaftale bliver herefter, at forældelsesfristen udløb udskydes i den aftalte periode.²³³ Problemstillingen er behandlet i retspraksis med forskelligt udfald, men efter U2008.945H, hvor en opsagt aftale om suspension af forældelsesfristen alene medførte, at forældelsesfristens udløb blev udskudt i aftaleperioden, synes retsstillingen endeligt afklaret.

Behovet for at forlænge forældelsesfristen, særligt i tilfælde med forhandlinger om kravet eller ved undersøgelser af grundlaget herfor, synes at være det væsentligste incitament for at fravige loven.²³⁴ Således kan der for regressager især opregnes tre tilfælde, hvor behovet for en suspensionsaftale særligt er relevant.

Først henvises til den situation, hvor der ikke føres forhandlinger om kravet mellem kommunen og skadevolder, men hvor det alligevel ville anses for u hensigtsmæssigt, hvis en retssag alene skulle anlægges til afbrydelse af forældelsesfristen.²³⁵ Herudover kan tænkes den situation, hvor der opstår usikkerhed om, hvornår den lovbestemte forældelsesfrist udløber. Behovet for en suspensionsaftale vil her indtræde i de tilfælde, hvor der er usikkerhed om, hvorvidt regreskravet har været suspenderet efter reglerne i loven, eller hvor der er usikkerhed om forfaldstidspunktet.²³⁶ Sidst kan der, som nævnt ovenfor i afsnittet om tillægsfrister, med fordel indgås en suspensionsaftale, hvis der ønskes en præcisering eller fravigelse af forhandlingsreglen i FOL § 21, stk. 5.

Den nærmere betydning af suspensionsaftalen vil, efter de aftaleretlige regler, som hovedregel altid udledes fra en konkret fortolkning af aftalen. Desuagtet dette udgangspunkt, synes det dog muligt at opsætte en række formodningsregler for den nærmere betydning.²³⁷ Således må en aftale om suspension indtil et bestemt tidspunkt forstås som en fravigelse af FOL § 21, stk. 5, dersom det ultimativt er aftalens frist, som er gældende, uanset at der forhandles i periode, og der derfor ville indtræde en tillægsfrist på 1 år efter FOL § 21, stk. 5. Fortsætter skyldner imidlertid forhandlingerne efter udløbet af suspensionsaftalen, og uden at en ny suspensionsaftale indgås, må det antages, at situationen herefter er omfattet

²³⁰ Lenschow & Olsen, s. 69

²³¹ Karnovs FOL, § 26 n. 204

²³² Eyben: Forældelse, s. 132

²³³ Eyben: Forældelse, s. 133

²³⁴ Eyben: Forældelse, s. 127

²³⁵ Eyben: Forældelse, s. 128, Lenschow & Olsen, s. 69

²³⁶ Eyben: Forældelse, s. 129

²³⁷ Eyben: Forældelse, s. 131

af FOL § 21, stk. 5, og således indtræder herefter en tillægsfrist på 1 år efter forhandlingens endelige afslutning.²³⁸

I litteraturen har det endvidere været diskuteret, hvorvidt kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge anses for suspenderet i det tilfælde, hvor skadelidte flytter til en ny kommune under et sygeforløb.²³⁹ Som den helt klare hovedregel må det antages, at tilflytning ikke medfører en suspension af forældelsesfristen. Problemstillingen er ikke behandlet i retspraksis, men synes i overensstemmelse med ovenstående at kunne udledes fra regreskravets afledte karakter. Skulle forældelsesfristen først begynde at løbe fra tilflyttingsdatoen for den nye kommunens krav på udbetaling af sygedagpenge, vil den nye kommune i forældelsesmæssigt henseende således blive stillet bedre end både den tidligere kommune samt skadelidte selv. I forældelsesmæssigt henseende gælder det altså ikke ved tilflytning til ny kommune, at den nye kommune opnår selvstændig partstatus.²⁴⁰

4.2.5.3 Forsikringsselskabernes orienteringspligt

Forsikringsselskabernes orienteringspligt er hjemlet i DPL § 78, stk. 2 og omfatter en pligt for forsikringsselskaberne til at kontakte skadelidtes opholdskommune, når der er udbetalt erstatning til en borger derfra.

Afgørende i forældelsesmæssigt henseende er sanktionsmuligheden i DPL § 78, stk. 2, 2. pkt., hvorefter manglende overholdelse af orienteringspligten medfører en suspension af forældelsesfristen for regreskravet, indtil orienteringen finder sted. Misligholder skadevolders forsikringsselskab således orienteringspligten, resulterer dette i en forlængelse af forældelsesfristen for kommunens regreskrav på ubestemt tid.²⁴¹ Det afgørende for, hvor længe forældelsesfristen forlænges, er tidspunktet for forsikringsselskabets efterfølgende orientering til opholdskommunen.²⁴² Det må antages, at datoen for modtagelsen af orienteringsskrivelsen er afgørende for, hvornår forældelsesfristen påbegyndes.

4.2.6 Afbrydelse af forældelsesfristen

Afbrydelse af forældelsesfristen kan defineres som de foranstaltninger, der kræves iværksat for, at en løbende forældelse kan blive afløst af en ny forældelsesfrist.²⁴³ Reglerne om afbrydelse af forældelsesfristen er behandlet i forældelseslovens kapitel 5 og angiver således de krav, som foranstaltningerne skal opfylde, for at fordringen ikke mistes grundet forældelse. Særligt vedrørende de forældelsesretlige afbrydelsesregler gælder, at de, udover at fastslå en negativ virkning, også fastslår en positiv virkning. Således reguleres ikke alene retstabet ved ikke-rettidig afbrydelse, men endvidere den positive virkning at rettidig afbrydelse medfører en ny forældelsesfrist.²⁴⁴

Som det fremgår eksplicit af ovenstående definition, verificerer loven to typer af mulige afbrydelsesforanstaltninger; først, at skyldner erkender forpligtelsen, og dernæst den situation, hvor fordringshaveren iværksætter retslige skridt – reguleret i henholdsvis FOL § 15 og FOL §§ 16-18. Særlig centralt for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge

²³⁸ Eyben: Forældelse, s. 131-132

²³⁹ Ravn & Nilsson, s. 39

²⁴⁰ Ravn & Nilsson, s. 39

²⁴¹ Lenschow & Olsen, s. 71

²⁴² Karnovs DPL, § 78 n. 193

²⁴³ Eyben: Forældelse, s. 739

²⁴⁴ Eyben: Forældelse, s. 739

er FOL § 15 om skyldnererklæring og § 16 om sagsanlæg, som bliver behandlet nedenfor.²⁴⁵

Det fremstår åbenlyst, at forældelsesfristen ikke kan afbrydes, når den er indtrådt. Således skal afbrydelse ske inden forældelsesfristen er udløbet, hvis afbrydelsen skal have virkning efter bestemmelserne i forældelseslovens kapitel 5. Nærmere bestemt skal afbrydelse ske inden udløbet af det døgn, hvormed forældelsesfristen udløber.²⁴⁶

FOL § 19, stk. 1 omhandler retsvirkningerne af endelig afbrydelse af forældelsesfristen, og det fremgår heraf, at der fra det i bestemmelsen nærmere angivne tidspunkt for afbrydelsen, løber en ny forældelsesfrist. Tidspunktet for afbrydelse er reguleret i FOL § 19, stk. 2-6, ligesom det fremgår, at længden for den nye forældelsesfrist bestemmes efter reglerne i forældelsesloven. Dette indebærer, at der som udgangspunkt løber en ny forældelsesfrist af samme længde som den afbrudte forældelsesfrist²⁴⁷. Udgangspunktet er i overensstemmelse med den tidligere gældende retsstilling før 2007-loven og er behandlet i lovforslagets betænkning²⁴⁸. Herudover er det uden betydning hvor lang tid, der var gået af den tidligere løbne forældelsesfrist på afbrydelsestidspunktet.²⁴⁹ Således vil den nye forældelsesfrist for regreskravet som hovedregel være 3 år i overensstemmelse med den almindelige forældelsesfrist.

Afbrydelse af forældelsesfristen for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge, vil primært ske efter FOL § 15 om skylderkendelse. Herefter afbrydes forældelsesfristen, når skyldneren over for fordringshaveren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde erkender sin forpligtelse.

Formuleringen af FOL § 15 blev ændret ved 2007-loven og præciserer således, at erkendelsen fra skyldneren også kan foreligge stiltiende. Det fremgår af lovforslagets betænkning, at der ikke herudover er tilsigtet en ændring i forhold til retspraksis for området i henhold til den tidligere regel.²⁵⁰ Således gælder fortsat, at det afgørende for, hvorvidt der foreligger en skyldnererkendelse eller ej, beror på, om skyldneren i ord eller gerninger har givet kreditor grund til at antage, at der ikke bestod nogen tvist om kravet, og at kreditor således af selv samme grund kunne forvente, at det ikke ville være nødvendigt at iværksætte retsforfølgning for at indkræve kravet.²⁵¹ For så vidt angår kommunens regreskrav, bliver det dermed afgørende, om skadevolder eller dennes forsikringsselskab har givet kommunen grund til at tro, at der ikke er uenighed om kravets grundlag eller størrelse.²⁵² For at opnå endelig afbrydelse af forældelsesfristen, skal afbrydelse som nævnt ovenfor ske inden udløbet af den dag, hvor forældelsesfristen ellers ville udløbe. For skyldnererkendelse gælder, at dette skal ske inden udløbet af det pågældende døgn, dog afgøres det efter de almindelige aftaleretlige regler og principper, hvorvidt skyldnererkendelse er bindende, såfremt en sådan afgives i form af et løfte om betaling.²⁵³

Opnås en skyldnererkendelse, fremgår det af FOL § 19, stk. 2, at den nye forældelsesfrist løber fra dagen for erkendelsen.

²⁴⁵ Lenschow & Olsen, s. 72

²⁴⁶ Eyben: Forældelse, s. 743

²⁴⁷ Karnovs FOL, § 19 n. 136

²⁴⁸ Bet. 1460/2005, s. 349 ff.

²⁴⁹ Eyben: Forældelse, s. 745

²⁵⁰ Bet. 1460/2005, s. 288 ff.

²⁵¹ Eyben: Forældelse, s. 747

²⁵² Lenschow & Olsen, s. 72

²⁵³ Eyben: Forældelse, s. 743

Er det ikke muligt at indhente en skyldnererkendelse, er der mulighed for at sikre en afbrydelse af forældelsesfristen ved sagsanlæg eller sidestillede retslige skridt efter FOL § 16. Det fremgår således af FOL § 16, stk. 1, at forældelsesfristen afbrydes, når fordringshaveren foretages retslige skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten, voldgiftskendelse eller anden bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse. Desuden er det en betingelse, at fordringshaveren forfølger disse retslige skridt inden for rimelig tid.

Heraf følger, at retsforfølgningen skal være indledt inden forældelsesfristens udløb, og yderligere opfyldte betingelsen om, at forfølgelsen skal ske inden for rimelig tid for at sikre en afbrydende virkning.²⁵⁴ Endvidere skal retsforfølgningen medføre en retslig bindende afgørelse eller et forlig om regreskravet - hvorefter den nye forældelsesfrist løber fra henholdsvis afgørelses- eller forligstidspunktet.²⁵⁵ Dette er i overensstemmelse med den afbrudte forældelsesfrist efter FOL § 19, men kravet kan dog også omfattes af 10-års fristen i FOL § 5, stk. 1, nr. 3, såfremt der opnås særligt retsligt grundlag.²⁵⁶ Fældes dom for regreskravet, løber den nye forældelsesfrist således for kravet på betaling til opfyldelse af dommen.²⁵⁷ 10-års fristen løber herefter fra forfaldstidspunktet med henvisning til RPL § 480 og eksekutionsfristen på 14 dage.

Afgørende for afbrydelse af forældelsesfristen ved sagsanlæg efter FOL § 16 er, at stævning skal være indleveret til retten inden forældelsesfristens udløb, hvilket følger af FOL § 19, stk. 2. Det er kommunen, der ubetinget har bevisbyrden herfor.²⁵⁸

4.3 Delkonklusion

Da kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge i væsentligt omfang er et afledet krav, forældes regreskravet principielt i overensstemmelse med skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Forældelsesreglerne for kommunens regreskrav er således omfattet af bestemmelserne i forældelsesloven i samspil med DPL § 78, stk. 2 om forsikringsselskabernes orienteringspligt.

Retsstillingen vedrørende forældelsesfristens begyndelsestidspunkt synes klar, dersom forældelsesfristen for kommunens regreskrav følger skadelidtes krav på erstatning, med udgangspunkt i tidspunktet for tilskadekomsten, såfremt det allerede her er klart, at skaden vil medføre en sygeperiode. Resultater den skadegørende handling ikke umiddelbart i en konstaterbar skade, må fristen regnes fra det tidspunkt, hvor skadelidte har rimelig anledning til selv at rejse erstatningskrav. Begyndelsestidspunktet er i overensstemmelse med princippet i FOL § 12 om solidariske skyldforhold, og fristen løber som altovervejende hovedregel fra tilskadekomsttidspunktet.

Skadelidtes viden har betydning dersom, at også forældelsesfristen for kommunens regreskrav først regnes fra det tidspunkt, hvor skadelidte får kendskab til sit erstatningskrav.

Det fremgår, senest ved Højesterets dom fra den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012, at der ikke er grundlag for successiv forældelse i regressager. Forældelsesfristen løber således fra

²⁵⁴ Karnovs FOL, § 16, n. 101

²⁵⁵ Eyben: Forældelse, s. 788

²⁵⁶ Karnovs FOL, § 16, n. 101

²⁵⁷ Lenschow & Olsen, s. 73

²⁵⁸ Lenschow & Olsen, s. 72

skadedatoen – også selvom udbetalingerne af kravet sker løbende efter herefter. Der gælder altså ikke et princip om successiv forældelse for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge.

Ændringen af forældelsesloven i 2007 medførte, at der nu gælder en kombination af den almindelige forældelsesfrist på 3 år sammenholdt med den absolutte frist på 30 år ved personskader for kommunens regreskrav. Tidligere eksisterede en suspenderbar 5-års frist kombineret med en absolut 20-års frist, men forældelsesfristens længde må anses for afkortet - hvilket har skabt, og fortsat vil skabe, flere forældelsesmæssige sager for retsområdet. Den almindelige forældelsesfrist på 3 år efter FOL § 3, stk. 1 suppleres af mulige tillægsfrister efter FOL § 21, og således kan kommunens regreskrav indrømmes en 1 års tillægsfrist efter bestemmelserne i FOL § 21, hvilket hovedsageligt vil få betydning ved anlæg af retssag eller forhandling om regreskravets grundlag og størrelse. Kommunen har endvidere mulighed for at indgå en suspensionsaftale efter FOL § 26, for så vidt forældelse ikke allerede er indtrådt. Retsvirkningen af en gyldig suspensionsaftale er, at forældelsesfristen udløb udskydes i den aftalte periode.

Afbrydelse af forældelsesfristen forekommer primært i to tilfælde for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge. Således vil afbrydelse primært forekomme, når skyldner erkender sin forpligtelse efter FOL § 15, eller hvor kommunen foretager retslige skridt i relation til at sikre regreskravet efter FOL § 16. Konsekvensen heraf bliver, at der fra tidspunkt for afbrydelsen løber en ny forældelsesfrist.

At forældelsesproblematikken ikke omfatter skadelidtes direkte krav for erstatning, men derimod kommunens afledede regreskrav for udbetalte sygedagpenge, skaber således ikke en anden forældelsesfrist end givet i den almindelige lovgivning for retsområdet. Kommunen indtræder i forældelsesmæssigt henseende, som den regresberettigede i den oprindelige fordringshavers retsstilling – og er skadelidtes krav på erstatning forældet, rammes kommunens afledede regreskrav således som udgangspunkt også af denne forældelse.²⁵⁹

5. KONKLUSION

Formålet med denne afhandling har været at undersøge de erstatningsretlige aspekter, som er opstået med kommunernes mulighed for at søge regres ved ansvarlig skadevolder for udbetalte sygedagpenge. Undersøgelsen har belyst regreskravets særegne karakter og i forbindelse hermed behandlet regreskravets udstrækning og reglerne om forældelse herfor. Den korte konklusion er, at kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge som udgangspunkt betragtes som et afledet krav, men dog i flere henseender behandles som et selvstændigt krav.

Det er afklaret, at henvisningen til de erstatningsretlige betingelser i DPL § 78, stk. 1 alene synes at referere til, at der skal være et ansvarsgrundlag for skadevolderen. Dermed synes det belyst, hvad der reelt henvises til i DPL § 78, stk. 1 med kravet om, at kommunens regreskrav alene kan gennemføres, såfremt de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt. Problemstilling har tidligere været betegnet som uafklaret i retspraksis såvel som i den juridiske litteratur.

²⁵⁹ Eyben: Forældelse, s. 287

Det erstatningsretlige udgangspunkt for regreskravet er, at kravet er afledt af skadelidtes krav på erstatning – og må således behandles i overensstemmelse hermed, med de modifikationer, som analysen har vist, at der gælder for kommunes særegne krav på sygedagpengeregres.

At regreskravet ikke i alle henseende betragtes som et afledt krav er statueret derved, at regreskravet opgørelsmæssigt alene begrænses af reglerne i erstatningsansvarsloven og retspraksis og således ikke af hvilke aftaler, der er indgået mellem skadelidte eller skadevolder herom. Ligeledes fremgår det af analysen, at regreskravet ej heller kan anses for afgrænset efter, om skadelidte forfølger sin egen erstatningssag ved at rejse et krav.

Analysen viser endvidere, at kommunen ikke skal være påvist et tab, ud over udbetalingen af sygedagpenge, for at forfølge regreskravet. Således synes det tabskrav, der fremgår af de erstatningsretlige betingelser at være tilsidesat eller i hvert fald fortolket således, at det i relation til kravet om regres for udbetalte sygedagpenge, altid vil være opfyldt.

For så vidt angår regreskravets udstrækning indtræder kommunen i skadelidtes krav på erstatning og følger således skadelidtes krav. Begyndelsestidspunktet regnes fra fire uger efter skadens indtræden, mens analysen belyser, at stoptidspunktet kan indtræffe på to mulige tidspunkter. Tidspunktet, hvor skadelidte igen kan påbegynde arbejde i væsentligt samme omfang, eller tidspunktet, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

Det er herefter afklaret, at der skal være tale om en genoptagelse af skadelidtes sædvanlige arbejde, eller i hvert tilfælde arbejde inden for samme fagområde, hvis arbejdet skal anses for at være genoptaget i væsentligt samme omfang som tidligere. Kan arbejde ikke påbegyndes, indtræder stoptidspunktet ved vurdering af erhvervsevnetab - men først når der er foretaget en forsvarlig og realistisk vurdering heraf. Grundlaget for vurderingen kan enten afstedkomme fra en vurdering af Arbejdsskadestyrelsen eller fra et selvstændigt skøn fra skadevolderen på forsvarligt grundlag. Sker vurderingen på grundlag af et selvstændigt skøn fra skadevolderen, er det endvidere en betingelse for afgrænsningstidspunktets indtræden, at der sker betaling af erstatningen i overensstemmelse med skønnet.

Det forældelsesmæssige aspekt af regreskravet synes at følge de regler, der gælder for skadelidtes erstatningskrav dog med enkelte særegne modifikationer. Kommunen indtræder således i forældelsesmæssigt henseende, som den regresberettigede i den oprindelige fordringshavers retsstilling – og er skadelidtes krav på erstatning forældet, rammes kommunens afledede regreskrav således som udgangspunkt også af denne forældelse. Dog gælder for regreskravet, at der er mulighed for suspension af fristen for regreskravet efter DPL § 78, stk. 2, såfremt forsikringselskabet misligholder sin orienteringspligt.

Analysen har også vist, at der ikke gælder et princip om successiv forældelse af kommunens regreskrav. Forældelsesfristen løber således fra skadedatoen – også selvom udbetalingerne af kravet sker løbende efter skadedatoen.

Overordnet set bærer retstilstanden præg af at være særdeles kompliceret. Årsagen hertil skal findes i en lang række lovmæssige tiltag, som betinger et tæt samspil mellem de sociale og de erstatningsretlige regler.

6. PERSPEKTIVERING

Karakteren af og betingelserne for kommunens regreskrav for udbetalte sygedagpenge burde udtrykkes mere klart i lovgivningen, end hvad tilfældet er. De nuværende lovbestemmelser i DPL § 78, stk. 1 og EAL § 17, stk. 1, 3. pkt. anfører således kun den omstændighed, at der er mulighed for regres, mens de nærmere betingelser herfor synes særdeles uklare. Det burde fremgå af lovteksten direkte og ikke fra forarbejder, vejledninger eller retspraksis, hvad gældende ret er.

Henvisningen til, at kommunens regreskrav alene kan gennemføres, såfremt de erstatningsretlige betingelser herfor er opfyldt, skaber en usikkerhed for retsområdet, dersom henvisningen ikke synes at gælde i traditionel erstatningsretlig henseende. Med henvisning til regresbestemmelsens klare fiskale formål, synes en lovændring at være at foretrække, dersom det må foretrækkes, at der er lovfæstet klare retningslinjer for området i relation til at sikre kommunerne og staten den største indtjening og dermed finansiering af sygedagpengesystemet. Således fremgår det direkte af Socialministeriets vejledning fra 2001, at kommunerne skal aflevere 50 % af indtægterne ved tilkendt regres for udbetalte sygedagpenge til staten.

Overordnet har afhandlingen vist, at den gældende retstilstand, ud over at være særdeles uklar, også giver anledning til flere afgrænsningsvanskeligheder og deraf følgende procesførelse, som eksemplificeres ved den forholdsvis omfangsrige retspraksis for retsområdet. Årsagen hertil må med overvejende sandsynlighed tillægges samspillet mellem de socialretlige og de erstatningsretlige regler, hvoraf der opstår flere erstatningsretlige problemstillinger. Som nævnt fremgår det af forarbejderne, at regresadgangen er indført af fiskale årsager, og dermed har som hovedformål at sikre staten en delvis finansiering af sygedagpengesystemet. Således rejser analysen overordnet set spørgsmålet om, hvorvidt gældende lovgivning for området må anses for hensigtsmæssig.

Med henblik på regresmulighedens forholdsvis vide rammer, og hermed bestemmelsens enorme potentiale som indtægts- og finansieringskilde for staten og de regionale kommuner, synes det særligt relevant, at regeringen iværksætter en undersøgelse af bestemmelsens samlede indtjening og udvikling herved siden sidste lovændring. Juridisk gennemsigtighed og herved en maksimering af anvendelsen af regresmuligheden bør være det endegyldige mål set i lyset af bestemmelsens formål.

7. LITTERATURFORTEGNELSE

Askeland: Tapsfordeling og regress

Bjarte Askeland
Tapsfordeling og regres ved erstatningsopgjørr (norsk)
1. udgave 2006
Fakbogforlaget

Askjær, Hjortnæs & Jakobsen

Kristina Askjær, Niels Hjortnæs & Peter Jakobsen
Erstatning inden for sundhedsvæsenet

	1. udgave 2008 Thomson
Bertholdt & Neugebauer	Frank Bertholdt & Christina Neugebauer Personskadehåndbogen II 1. udgave 2003 Forsikringshøjskolens Forlag
Drost, Thuen & Espersen	Ulla Drost, Anne Thuen & Lisbeth Espersen Sygedagpengeloven 4. udgave 2006 Thomson
Evald: Juridisk metode	Jens Evald At tænke juridisk: juridisk metode for begyndere 4. udgave 2011 Jurist- & Økonomforbundets Forlag
Evald & Schaumburg-Müller	Jens Evald & Sten Schaumburg-Müller Retsfilosofi, retsvidenskab & retskildelære 1. udgave 2004 Jurist- & Økonomforbundets Forlag
Eyben: Forældelse	Bo von Eyben Forældelse efter forældelsesloven af 2007 1. udgave 2012 Karnov Group
Eyben & Isager	Bo von Eyben & Helle Isager Lærebog i erstatningsret 7. udgave 2011 Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Faber-Rod: Tabt arbejdsfortjeneste	Joachim Faber-Rod ”Tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven – en kommentar til UfR2005.1627V” U.2006B.267
Gomard: 4. Del	Bernhard Gomard Obligationsret 4. Del 1. udgave 1994 Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Haug & Schwarz	Martin Haug & Finn Schwarz Ansvar for arbejdsskader – det fysiske og psykiske arbejdsmiljø

	2. udgave 2012 Karnov Group
Lenschow & Olsen	Berit Lenschow & Litten Posselt Olsen Sygedagpengeregres 1. udgave 2013 Books on demand
Madsen & Andersen	Palle Bo Madsen & Lennart Lynge Andersen Aftaler og mellemænd 6. udgave 2012 Karnov Group
Møller & Wiisbye	Jens Møller & Michael S. Wiisbye Erstatningsansvarsloven med kommentarer 6. udgave 2002 Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Oswald: Forældelse	Brian Nygaard Oswald Forældelse i praksis – generel del 1. udgave 2008 Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Ravn: Oversigt over dagpengeregres	Jesper Ravn ”Oversigt over dagpengeregres” <i>Forsikring</i> nr. 11, 10. juni 2003, s. 8-10
Ravn & Nilsson	Jesper Ravn & Lars Bo Nilsson ”Dagpengeregres – Kommunernes krav mod den ansvarlige skadevolder” UFR2003B s. 34 ff.
Uhrenholdt: Advokatens rolle	Henrik Uhrenholdt ”Advokatens rolle i sygedagpengesager” <i>Advokaten</i> nr. 3, 2001, s. 57-58
Ulfbeck	Vibe Ulfbeck ”Arbejdstagerskader i et virksomhedsperspektiv” <i>Juristen</i> nr. 1 2013, s. 24 ff.
Vallarelli: Kommunernes Regres	Tanja Schmidt Vallarelli Kommunernes regres mod erstatningsansvarlig skadevolder Aarhus Universitet 2005
Vester: Sygedagpengeloven	Charlotte Vester Sygedagpengeloven

1. udgave 2007
DA Forlag

Vinding Kruse: Erstatningsretten

Anders Vinding Kruse
Erstatningsretten
5. udgave 1989
Jurist- og Økonomforbundets Forlag

8. **AFGØRELSESREGISTER**

8.1 **Ugeskrift for Retsvæsen (UfR)**

U1975.319Ø
U1979.964H
U1999.394H
U2000.2018H
U2002.573H
U2002.1698H
U2002.2683H
U2003.2196V
U2004.1587H
U2004.258Ø
U2006.2483V
U2008.945H
U2008.1386H
U2008.2293V
U2008.2610H
U2010.115H
U2010.436H
U2010.2060V
U2011.2425V
U2012.2447V
U2012.2844Ø

8.2 **Forsikrings- og erstatningsretlig domssamling (FED)**

FED2001.739Ø
FED2001.749Ø
FED2002.579Ø
FED2004.926V
FED2004.1593V
FED2004.2544V
FED2004.2967Ø
FED2008.177V
FED2011.28V

8.3 **Andre domme**

Dom afsagt af Højesteret den 3. marts 2003 i sag nr. 151/2001 (Bilag A)
Dom afsagt af Vestre Landsrets den 9. august 2011 i sag nr. B-2569-09 (Bilag B)
Dom afsagt af Højesteret den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012 (Bilag C)

8.4 **Norsk ret**

Rt. 1997 s. 1029

9. **LOVGIVNING & LOVFORSLAG**

9.1 **Lovgivning**

Lovbekendtgørelse nr. 653 af 26. juni 2012 – Lov om sygedagpenge
Lovbekendtgørelse nr. 885 af 20. september 2005 – Lov om erstatningsansvar
Lovbekendtgørelse nr. 522 af den 6. juni 2007 – Lov om forældelse af fordringer

Lov nr. 610 af den 14. juni 2011 - Lov om ændring af lov om erstatningsansvar (gældende)

Lov nr. 1110 af 20. december 1995 - Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om erstatningsansvar (Regres for sygedagpengeydelse udbetalt af kommunen) (historisk)

Lov nr. 893 af 3. december 1997 - Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (historisk)

Lov nr. 1038 af 23. december 1998 - Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om social pension (historisk)

Lov nr. 463 af den 7. juni 2001 – Lov om ændring af lov om erstatningsansvar (historisk)

Lov nr. 274 af den 22. december 1908 – Lov om forældelse af visse fordringer (historisk)

Lov nr. 563 af den 9. juni 2006 - Lov om sygedagpenge (historisk)

9.2 **Lovforslag**

Lovforslaget FT 1983-1984, 2. samling tillæg A, sp. 103-105

Lovforslaget FT 1998-1999, tillæg A

Lovforslaget FT 1995-1996, tillæg A

Lovforslaget LFF 2005-2006.1.154

Lovforslag L 165, FT 2006-2007, tillæg A

9.3 **Betænkninger**

Bet. 1973 nr. 679 om erstatning for tab ved personskade og tab af forsøger (Bet. I)
Bet. 1978 nr. 829 om lempelse af erstatningsansvar mv. (Bet. II)
Bet. 2005 nr. 1460 om gennemførelse af forældelsesloven

9.4 **Udtalelser**

Justitsministeriets udtalelse af 27. November 1995, j.nr. 1995-702-0048
Justitsministerens besvarelse af Retsudvalget spørgsmål nr. 19 i forbindelse med 2001-loven

10. **ANDRE KILDER**

10.1 **Generelle vejledninger**

Socialministeriets vejledning nr. 83 om regres for sygedagpenge af 7. maj 1996

Socialministeriets skrivelse nr. 198 om forsikringsselskabernes pligt til at orientere skadelidtes opholdskommune i regressager af den 19. december 1997

Socialministeriets vejledning nr. 171 om regres for sygedagpenge af 28. september 2001

10.2 **Karnovs Lovsamling**

Karnovs EAL

Karnovs Lovsamling
Onlineudgaven af erstatningsansvarsloven
Karnov Group Denmark A/S
<http://jura.karnovgroup.dk/document/7000523011/1?versid=197-1-2001>

Karnovs FOL

Karnovs Lovsamling
Onlineudgaven af forældelsesloven
Karnov Group Denmark A/S
<http://jura.karnovgroup.dk/document/7000492146/1?versid=197-1-2001>

Karnovs DPL

Karnovs Lovsamling
Onlineudgaven af sygedagpenge-loven
Karnov Group Denmark A/S
<http://jura.karnovgroup>

11. **FORKORTELSER**

11.1 **Love**

AFTL	Aftaleloven
ASL	Arbejdssikringsloven
DPL	Sygedagpengeloven
EAL	Erstatningsansvarsloven
FOL	Forældelsesloven
RPL	Retsplejeloven

11.2 **Andre**

Bet.	Betænkning
FED	Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling
FT	Folketingstidende
H	Højesteretsdom/kendelse
Rt.	Norsk Retstidende
U	Ugeskrift for Retsvæsen
V	Vestre Landsretsdom/kendelse
Ø	Østre Landsretsdom/kendelse

12. **BILAG**

- 12.1 **A – Dom afsagt af Højesteret den 3. marts 2003 i sag nr. 151/2001**
- 12.2 **B – Dom afsagt af Vestre Landsrets den 9. august 2011 i sag nr. B-2569-09**
- 12.3 **C – Dom afsagt af Højesteret den 19. marts 2013 i sag nr. 315/2012**